

**YALOVA İLİNDE DIŞ MEKAN SÜS BİTKİLERİNİN
MEVCUT DURUMU,
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

AYŞEGÜL EROĞLU

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BAHÇE BİTKİLERİ ANA BİLİM DALI
Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ
Haziran - 2016
Her hakkı saklıdır**

**T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BAHÇE BİTKİLERİ ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**YALOVA İLİNDE DIŞ MEKAN SÜS BİTKİLERİNİN MEVCUT DURUMU,
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

AYŞEGÜL EROĞLU

**TOKAT
Haziran - 2016**

Her hakkı saklıdır

Ayşegül EROĞLU tarafından hazırlanan ‘Yalova İlinde Dış Mekân Süs Bitkilerinin Mevcut Durumu, Sorunları ve Çözüm Önerileri’ adlı tez çalışmasının savunma sınavı 13 HAZİRAN 2016 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği İle Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü BAHÇE BİTKİLERİ ANA BİLİM DALI YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

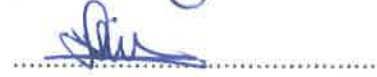
Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ

Üye
Yrd. Doç. Dr. Rüveyda KIZILOĞLU

Üye
Yrd. Doç. Dr. Arzu ÇIĞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ..... tarih ve .....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet Ali SAKİN

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

28.06/2016

TEZ BEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdığı yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

AYŞEGÜL EROĞLU

13 Haziran 2016

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YALOVA İLİNDE DIŞ MEKAN SÜS BİTKİLERİNİN MEVCUT DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

AYŞEGÜL EROĞLU

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BAHÇE BİTKİLERİ ANA BİLİM DALI

(TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. MEHMET GÜNEŞ)

Bireylerin yaşam kalitesini, üretkenliğini ve verimini arttıran en önemli unsurlarından bir tanesi de yeşil alanlardır. Türkiye'de süs bitkisi sektörü son yıllarda önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Yalova, süs bitkisi üretim ve pazarlama açısından önemli konuma sahip bir ildir. Bu çalışmanın amacı; Yalova ilinde faaliyet gösteren dış mekan süs bitkileri işletmelerinin mevcut durumlarını, yapısını ve sorunlarını belirleyerek; sektörün gelişimini olumlu yönde etkileyecek öneriler sunmaktır. Çalışmanın verilerini, Yalova Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne kayıtlı 43 adet dış mekan süs bitkisi üretimi (ağaç, ağaççık, çalı grubu) yapan işletmeci ile birebir görüşülerek yapılan anket çalışması oluşturmaktadır.

Sonuç olarak; işletme sahiplerinin yaş ortalaması 44'tür. Yalova ilindeki işletmelerin dış mekan süs bitkisi üretim alanı ortalama 7.93 ha olarak bulunmuştur. İşletmecilerin % 70.0'ı danışman çalıştırmamaktadır. İşletmecilerin yalnızca % 7.0'ı Tarım İl Müdürlüklerinden faydalanmaktadır. Karşılaştıkları sorunlar içerisinde; işletmecilerin % 58.1'i bakım, % 37'si iş gücü yetersizliği sorunu ile karşılaşmaktadır. İşletmecilerin en çok tercih ettiği bitki türü % 79.1 oranı ile taftandır. Yalova ilinde bulunan, Organize Süs Bitkileri Bölgesi'nin varlığı sektöre önemli bir katkı sağlamaktadır. Ancak firmaların plansız üretim yapması, geleneksel yöntemlerle dış mekan süs bitkileri üretmesi, standart çeşitlerin dışına çıkamaması, işletmelerde danışmanların bulunmaması, Yalova dış mekan süs bitkisi sektörünün gelişimini engelleyici unsurlar olarak ortaya çıkmıştır. Firmaların uzman görüşü ile planlayarak yapacakları üretimlerde kalite ve verimliliğin arttırılacağı düşünülmektedir.

2016, 78 sayfa

ANAHTAR KELİMELELER:Dış mekan süs bitkisi, Yalova, Sektör durumu, Üretim

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE CURRENT CONDITION OF OUTDOOR ORNAMENTAL PLANTS IN THE PROVINCE OF YALOVA, THEIR PROBLEMS, AND SOLUTION RECOMMENDATIONS

AYŞEGÜL EROĞLU

GAZIOSMANPASA UNIVERSITY INSTITUTE OF SCIENCE

DEPARTMENT OF HORTICULTURE

(SUPERVISOR: PROF. DR. MEHMET GÜNEŞ)

Among the most important factors that increase the life quality, performance, and efficiency of individuals are green areas. The sector of ornamental plants has made great progress recently. Yalova has an important place in terms of production and marketing of ornamental plants. The purpose of this study was to determine the current condition and structure of the businesses that produce outdoor ornamental plants in Yalova, to identify their problems and to offer recommendations to positively contribute to the development of the sector. The data of the study was obtained from the interviews made face to face with the representatives of the 43 businesses that produce outdoor ornamental plants – trees, shrubs, and bushes- and are registered in Yalova Provincial Directory of Food, Agriculture, and Animal Breeding.

The information obtained showed that the average age of the owners of the businesses is 44. In Yalova the production area of the businesses for the outdoor ornamental plants is 7.93 ha. 70.0 % of the businesses employ no advisor. With regard to the problems, 58.1 % of the businesses face maintenance problems while 37 % of them experience problems related with the lack of work force. The plant type that is mostly preferred by the businesses is euonymus with a rate of 79.1 % .The presence of Organized Ornamental Plants Area in Yalova makes great contributions to the sector. However, there are some factors that prevent the development of the sector of the outdoor ornamental plants in Yalova. The businesses make unplanned productions. They produce outdoor ornamental plants with traditional methods and stick only to the standard species. And the businesses employ no advisors. It is thought that quality and productivity will increase if businesses make production after consulting specialists and making plans.

2016, 78 pages

KEYWORDS: Outdoor ornamental plants, Yalova, Sector state, Production

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez konumun belirlenmesi, yürütülmesi ve yazım aşamasında desteğini esirgemeyen değerli danışman hocam sayın Prof. Dr Mehmet GÜNEŞ' e saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Tezin her aşamasında, yönlendiriciliği, destekleyiciliği ve pozitif enerjisi ile tezime katkı sağlayan Yrd. Doç. Dr. Kübra YAZICI' ya, bilgisi ile tezimin oluşmasında yardımını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Rûveyda KIZILOĞLU' na teşekkür ederim. İşletmecilerle yaptığım anket çalışmalarında beni yalnız bırakmayan biricik anneme ve her türlü destekleri ile yanımda olan canım babam ve ağabeylerime teşekkürü bir borç bilirim.

AYŞEGÜL EROĞLU

13 Haziran 2016

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİL LİSTESİ	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	x
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	8
3. MATERYAL VE YÖNTEM	14
4. BULGULAR	16
4.1. İşletme-İşletmecinin Genel Özellikleri.....	16
4.1.1. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerinin yaşı.....	16
4.1.2. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin cinsiyetleri.....	17
4.1.3 .Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidancılık deneyimi.....	18
4.1.4. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin eğitim durumu.....	18
4.1.5. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin arazi büyüklüğü.....	19
4.1.6.Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık ortalama gelirleri.....	20
4.1.7. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu.....	21
4.1.8. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde peyzaj mimarı-ziraat mühendisi çalıştırma durumu.....	24
4.1.9. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde çalışan kişi durumu.....	24
4.1.10. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu.....	25
4.1.11. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, fidancılıkla ilgili herhangi bir kursa katılma durumu.....	26
4.1.12. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin örtü kullanım durumu.....	27

4.2. Dış Mekan Süs Bitkisi Üretimi Yapılan İşletmelerde Üretim ve Pazarlamaya İlişkin Bilgiler.....	28
4.2.1. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlıklarını kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama durumu.....	28
4.2.2. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu	29
4.2.3. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin en çok tercih ettikleri ürünler.....	30
4.2.4. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörler.....	30
4.2.5. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları.....	31
4.2.6 Dış mekan Süs Bitkileri Üretiminde Tohum Kullanan İşletmeciler.....	32
4.2.7. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri.....	33
4.2.8. Dış mekan süs bitkileri tohumlarının ekildiği yerler.....	34
4.2.9. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunları.....	35
4.2.10. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu.....	36
4.2.11. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin sulama yöntemleri.....	37
4.2.12. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	37
4.2.13. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan fidanlıklarda görülen hastalıklar.....	38
4.2.14. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde görülen zararlılar.....	39
4.2.15. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	40
4.2.16. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu.....	41
4.2.17. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerdeki kayıplar.....	42

4.2.18. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmelerde fidan kayıplarının oluşum aşaması.....	43
4.2.19. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlarını pazarlama şekli....	44
4.2.20. Dış mekan süs bitkisi fidanlarının pazarlama yeri.....	45
4.2.21. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlarını satış şekli.....	46
4.2.22. Dış mekan süs bitkilerinin nakil sırasında ambalajlanma durumu.....	46
4.2.23. Dış mekan süs bitkilerinin nakil sırasında ambalajlanma şekli.....	47
4.2.24. Dış mekan süs bitkileri fidanlarının etiketlenme durumu.....	48
4.2.25. Dış mekan süs bitkileri fidanlarının satıldığı yer ve bölgeler	49
4.2.26. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu.....	51
4.2.27. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları	51
4.2.28. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları.....	52
4.2.29. Dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri....	53
4.2.30. Dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin 2014 fidan fiyatlarından memnuniyet durumları.....	54
4.2.31. 2014 yılı fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı.....	54
4.2.32. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler.....	55
4.2.33. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler.....	56
4.2.34. Dış mekan süs bitkileri üretimi yapılan işletmecilere yetkililerce yapılan denetimler.....	58
4.2.35. İşletmelerin denetim sıklığı.....	60
4.2.36. İşletmecilerin denetimlerden memnuniyet durumu.....	60
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	62
6. KAYNAKLAR.....	69
7. EKLER.....	72
8. ÖZGEÇMİŞ.....	78

ŞEKİL LİSTESİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1. Dünyada dış mekan süs bitkileri fidan üretimi yapan kıtalar.....	3
Şekil 1.2. Türkiye’de dış mekan süs bitkileri üretim alanı (da).....	4
Şekil 3.1 Yalova'da dış mekan süs bitkileri üretim alanları.....	14
Şekil 3.2 Tez akış modeli.....	15
Şekil 4.1. İşletmecilerin gruplara göre yaş dağılımı.....	16
Şekil 4.2. İşletmecilerin gruplara göre yaş yüzdellikleri.....	17
Şekil 4.3. Cinsiyet durumuna göre işletmecilerin dağılımı.....	17
Şekil 4.4. İşletme deneyimi yılı.....	18
Şekil 4.5. İşletmecilerin eğitim durumu.....	19
Şekil 4.6. İşletmelerin arazi büyüklüğü.....	20
Şekil 4.8. İşletmecilerin yıllık ortalama gelirleri.....	21
Şekil 4.9. İşletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu.....	22
Şekil 4.10. İşletmelere herhangi bir zarar gelme durumu.....	23
Şekil 4.11. İşletmelerin karşılaştığı zararlar.....	23
Şekil 4.12. İşletmecilerin peyzaj mimarı/ziraat mühendisi çalıştırma durumu.....	24
Şekil 4.13. İşletmelerde çalışan daimi işçi ve geçici işçi ortalama sayısı.....	25
Şekil 4.14. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu.....	25
Şekil 4.15. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmama nedenleri.....	26
Şekil 4.16. İşletmecilerin fidancılıkla ilgili kursa katılma durumları.....	27
Şekil 4.17. İşletmelerde bulunan örtü kullanım durumu.....	28
Şekil 4.18. İşletmecilerin fidanlığı kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama dağılımları.....	29
Şekil 4.19. İşletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu.....	29
Şekil 4.20. İşletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörlerin dağılımı.....	31
Şekil 4.21. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları.....	32

Şekil 4.22. Tohumla üretim yapan işletmeciler.....	33
Şekil 4.23. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri.....	34
Şekil 4.24. İşletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunları.....	35
Şekil 4.25. İşletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu.....	36
Şekil 4.26. İşletmecilerin sulama suyu problemleri.....	37
Şekil 4.27. İşletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	38
Şekil 4.28. Fidanlıklarda görülen hastalıklar.....	39
Şekil 4.29. Fidanlıklarda görülen zararlılar.....	40
Şekil 4.30. Üreticilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	41
Şekil 4.31. Üreticilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu.....	42
Şekil 4.32. İşletmelerdeki kayıp durumu.....	43
Şekil 4.33. İşletmelerdeki kayıpların oluşum aşaması.....	44
Şekil 4.34. Dış mekan süs bitkilerini pazarlama şekli.....	45
Şekil 4.35. Fidanların pazarlama yeri.....	45
Şekil 4.36. Fidanların satış şekli.....	46
Şekil 4.37. Fidanların ambalajlanma durumu.....	47
Şekil 4.38. İşletmecilerin fidanlarını ambalajlama şekli.....	48
Şekil 4.39. Fidanların etiketlenme durumu.....	48
Şekil 4.40. Fidanların satıldığı bölgeler.....	50
Şekil 4.41. Fidanların satıldığı şehirler.....	50
Şekil 4.42. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu.....	51
Şekil 4.43. İşletmecilerin ihracatçılara fidan satma durumu.....	52
Şekil 4.44. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları.....	52
Şekil 4.45. İşletmecilerin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri.....	53
Şekil 4.46. İşletmecilerin 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnuniyet durumları.....	54

Şekil 4.47. 2014 yılında fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı.....	55
Şekil 4.48. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler.....	56
Şekil 4.49. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler.....	56
Şekil 4.50. İşletmecilerin en son tarımsal destek kredisi aldıkları zaman.....	57
Şekil 4.51. İşletmecilerin aldıkları tarımsal kredi miktarları.....	58
Şekil 4.52. İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlar.....	61

ÇİZELGE LİSTESİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1.1. Türkiye'nin 2013-2014 yılı dış mekan süs bitkileri üretim alan ve miktarlarının bölgelere göre dağılımı	5
Çizelge 1.2. Türkiye'nin 2013-2014 yıllarına ait dış mekan süs bitkileri üretim alan ve miktarlarının illere göre dağılımı.....	6
Çizelge 4.1. İşletmecilerin cinsiyet dağılımı.....	17
Çizelge 4.2. İşletmecilerin eğitim durumu.....	19
Çizelge 4.3. İşletmelerin arazi büyüklüğü.....	20
Çizelge 4.4. İşletmecilerin yıllık ortalama gelirleri.....	21
Çizelge 4.5. İşletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu.....	22
Çizelge 4.6. İşletmelere herhangi bir zarar gelme durumu.....	22
Çizelge 4.7. İşletmelerin karşılaştığı zararlar.....	23
Çizelge 4.8. İşletmecilerin peyzaj mimarı/ziraat mühendisi çalıştırma durumu.....	24
Çizelge 4.9. İşletmecilerin Tarım Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu.....	25
Çizelge 4. 10. Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmama nedenleri	26
Çizelge 4. 11. İşletmecilerin fidancılıkla ilgili kursa katılma durumları.....	27
Çizelge 4. 12. İşletmelerde bulunan örtü kullanım durumu.....	27
Çizelge 4. 13. İşletmecilerin fidanlığı kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama dağılımları.....	28
Çizelge 4. 14. İşletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu.....	29
Çizelge 4.15. İşletmecilerin en çok tercih ettikleri ürünler.....	30
Çizelge 4. 16. İşletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörler	31
Çizelge 4.17. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları	32
Çizelge 4.18. Tohumla üretim yapan işletmeciler.....	32
Çizelge 4.19. İşletmecilerin çimlenmeyi uyarıcı ön işlem yöntemleri.....	33
Çizelge 4.20. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri.....	34

Çizelge 4.21. Tohumların ekildiği yer dağılımı.....	34
Çizelge 4.22. İşletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunlar.....	35
Çizelge 4.23. İşletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu.....	36
Çizelge 4.24. İşletmecilerin sulama yöntemleri.....	37
Çizelge 4.25. İşletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	38
Çizelge 4.26. Fidanlıkta görülen hastalıklar.....	39
Çizelge 4. 27. Fidanlıkta görülen zararlılar.....	40
Çizelge 4.28. Üreticilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler.....	41
Çizelge 4.29. Üreticilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu.....	42
Çizelge 4.30. İşletmelerdeki kayıp durumu.....	42
Çizelge 4.31. İşletmelerdeki kayıpların oluşum aşaması.....	43
Çizelge 4.32. Dış mekan süs bitkilerini pazarlama şekli.....	44
Çizelge 4.33. Fidanların pazarlama yeri.....	45
Çizelge 4.34. Fidanların satış şekli.....	46
Çizelge 4.35. Fidanların ambalajlanma durumu.....	47
Çizelge 4.36. İşletmecilerin fidanlarını ambalajlama şekli.....	47
Çizelge 4.37. Fidanların etiketlenme durumu.....	48
Çizelge 4.38. İşletmecilerin, etiketlerinde bulundurdukları bilgiler.....	49
Çizelge 4.39. Fidanların satıldığı bölgeler	49
Çizelge 4.40. Fidanların satıldığı şehirler.....	50
Çizelge 4.41. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu.....	51
Çizelge 4.42. İşletmecilerin ihracatçılara fidan satma durumu.....	51
Çizelge 4.43. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları.....	52
Çizelge 4.44. İşletmecilerin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri.....	53
Çizelge 4.45. İşletmecilerin 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnuniyet durumları.....	54

Çizelge 4.46. 2014 yılında fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı.....	55
Çizelge 4.47. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler	55
Çizelge 4.48. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler	56
Çizelge 4.49. İşletmecilerin en son tarımsal destek kredisi aldıkları zaman	57
Çizelge 4.50. İşletmecilerin aldıkları tarımsal kredi miktarları.....	57
Çizelge 4.51. Dış mekan süs bitkileri üretimi yapılan işletmecilere yetkililerce yapılan denetimler.....	59
Çizelge 4.52. İşletmelerin denetim sıklığı.....	60
Çizelge 4.53. İşletmelerin denetim sıklığı.....	60
Çizelge 4.54. İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlar.....	61

1. GİRİŞ

İnsanoğlu, tarihten günümüze çeşitli mekanlarda yaşamış ve bu mekanlarda da öncelikle barınmaya, sonra ise sosyal hayata yer vermiştir. Tarihi süreç içinde bitki materyalinin, insan yaşamını etkileyen ve yönlendiren düşünceler, felsefi inanışlar ve felsefi yaklaşımlarda oluşu dikkat çekicidir. Örneğın, çağlar boyunca bahçe ve parklar, insan yaşamının tekdüzeliğinden sıyrılmak amacıyla doğal varlıklarla baş başa olmayı arzuladığı ortamlar olarak, duygudan düşünceye, düşünceden imge gücüne, imgesel bir ortamdan da günlük yaşamımızda işlevi olan bahçe ve park uygulamalarına dönüştüğü bir gerçektir (Öztan, 1998). Ancak zamanla artan kentleşme sonucu insanoğlu doğaya daha da özlem duymaya başlamıştır. Doğal kaynakların hızla tüketilmesiyle yeşil alanlar kentsel yaşamın vazgeçilmez unsurları haline gelmiş ve böylece süs bitkilerinin öneminin artmasını sağlamıştır (Onay, 2008). Kısaca insanların manevi (doğa ile buluşma, psikolojik destek, stresten arındırma gibi) ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yetiştirilen bitkiler olarak tanımlanan süs bitkileri, günümüzde daha geniş bir anlam kazanarak insan ile doğa arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi açısından temel materyali oluşturmuştur. Kentleşmenin artmasıyla beraber süs bitkileri sektöründe de artış gerçekleşmeye başlamıştır (Karagüzel ve ark., 2010).

Titiz ve ark., (2000) süs bitkilerini kullanım amaçlarına göre,

- Kesme çiçekler,
- Dış mekan süs bitkileri,
- İç mekan (saksılı) süs bitkileri
- Doğal çiçek soğanları olmak üzere dört gruba ayırmıştır.

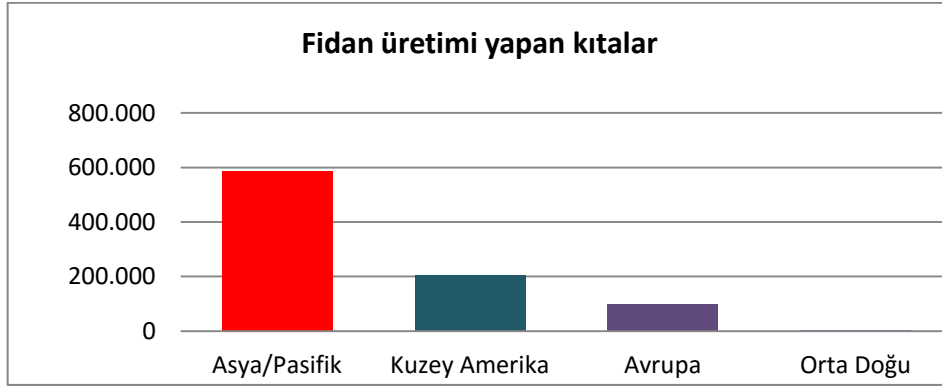
Dış mekan süs bitkileri; dış mekanda peyzaj uygulamalarında kullanılan bitki türlerini içermektedir (Yazıcı, 2015). Dış mekan süs bitkileri peyzaj çalışmalarında buldukları çevreye estetik bir görünüm kazandırır. Yol, kavşak, refüj, meydan düzenlemeleri, yapıların keskin hatlarının yumuşatılmasını, değişik formları ile tasarım ilkeleri ile birlikte dekoratif görünümünün oluşturulmasını sağlarlar (Zencirkıran, 2010).

Dünyada süs bitkilerinin önemli bir sektör haline gelmesi 20. yüzyılın başında ve ağırlıklı olarak kesme çiçek üretimi ile başlamıştır. Ancak II. Dünya Savaşı, gerek

sektörel büyüme gerekse araştırma geliştirme faaliyetleri için tümüyle bir durma dönemi olmuş ve sektör tüm dünyada neredeyse yok olma noktasına gelmiştir. Savaşın sonra süs bitkileri alt sektöründe gelişmeler 1950’li yıllarda yeniden hızlanmış, bu defa gelişmiş ülkelerde genişleyerek iklim koşulları uygun olan bölgelere doğru yayılmıştır. Bu gelişmeler süs bitkileri alt sektörünü aynı zamanda ekonomik boyut olarak büyütmüş ve Amerika kıtasında ABD ve Kanada; Avrupa kıtasında Almanya, İngiltere, Hollanda, Fransa ve İtalya; Asya kıtasında ise Japonya bu sektörün en gelişmiş ve aynı zamanda en önemli pazarları konumuna gelmişlerdir (Karagüzel ve ark., 2010).

Dünya üzerinde yaklaşık 50 ülkede süs bitkileri üretimi yapılmaktadır. Dünyada toplam süs bitkileri üretim alanı Süs Bitkileri İhracatçı Birliği Raporuna göre 2009 yılında 1 milyon 518 bin 991 hektardır. Üretim yapılan ülkelerin başında Asya, Avrupa, Afrika ve Orta Doğu gelmektedir. Dünyada 1 milyon 518 bin 991 ha olan süs bitkileri üretim alanları 2012 yılında % 3.57’lik bir artışla 1 milyon 573 bin 167 ha’ya ulaşmıştır.

Süs bitkisi sektörü ülkeler bazında değerlendirildiğinde ise; Asya ülkeleri % 74.8 gibi büyük bir üretim alanına sahip olmasına rağmen % 28.33 düşük üretim payına sahiptir. Asya ülkeleri içinde önemli üretici ülkeler Çin ve Hindistan’dır. Çin tek başına üretim alanlarının % 54.0’na sahiptir (Temel, 2011). Kıtalar arasında Asya-Pasifik toplamda % 67.31’lik payla süs bitkileri üretim alanlarında lider konumunda olup bunu % 14.20’lik payla Kuzey Amerika izlemektedir. Süs bitkileri üretim alanları faaliyet alanlarına göre değerlendirildiğinde, dış mekan süs bitkileri (892 bin 939 ha) ilk sırada yer alırken, bunu kesme çiçek ve saksılı süs bitkileri izlemektedir (Kazaz ve ark., 2015). Üretim alanı bakımından dış mekan süs bitkileri olarak değerlendirildiğinde ise Asya-Pasifik, fidan üretiminde 586 bin 069 ha alana sahip iken Orta Doğu ise en düşük üretim alanına (1.968 ha) sahiptir (Şekil 1.1) (Bağdatlıoğlu, 2015).

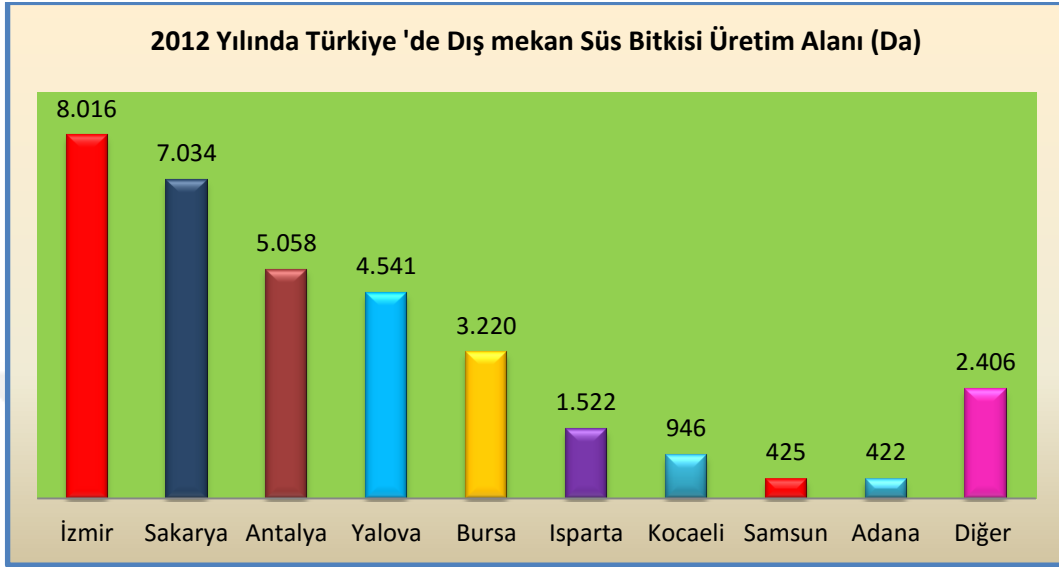

Şekil 1.1. Dünyada dış mekan süs bitkileri fidan üretimi yapan kıtalar (ha) (Bağdatlıoğlu, 2015)

Bugün dünya üzerinde önemli üreticilerden olan İtalya, İspanya, İsrail gibi rakip ülkeler yüksek üretim maliyetleri nedeniyle üretimi bırakmış durumdadır. Süs bitkileri ve kesme çiçek üretimi daha çok gelişmekte olan ülkelere (Kolombiya, Kenya, Etiyopya vb.) yönelmektedir. Yabancı yatırımlar sayesinde bu ülkelerin süs bitkisi üretimi önemli bir noktaya gelmiştir (Bağdatlıoğlu, 2015).

Dış mekan süs bitkileri yıllar önce yabancı ülkelerde düzenli yatırım ve fidanlıklar şeklinde organize edilmiştir. Ancak ülkemizde gerçek anlamda süs ağaç ve çalılarının üretimi için fidanlık kurulması Cumhuriyet dönemine rastlamaktadır. Ülkemizde süs bitkileri üretim ve satışı yapan işletmecilik Ankara'da bugün Kurtuluş Parkı'nın bulunduğu yerde Cumhuriyet döneminde (1925), Atatürk tarafından "Ankara Orman Fidanlığı'nın kurulması ile başlamıştır (Uzun, 1991; Bozkurt ve ark., 2006; Kostak ve ark., 2000). Sonraki yıllarda ise Türkiye'de süs bitkileri üretimi, İstanbul çevresi, Adalar ve sonraları Yalova'da 1940'lı yıllarda da devam etmiştir. (Yazgan ve ark., 2005). Ülkemizde süs bitkileri üretim alanları son 14 yılda (1999-2013) % 213.12 oranında artış göstererek 2013 yılında 45 bin 125 da'a ulaşmıştır. 2013 yılı verilerine göre süs bitkileri faaliyet alanları içerisinde en fazla üretim alanına sahip olan ürün grubu % 71.85'lik pay ve 32421.1 da alanla dış mekan süs bitkileridir. Dış mekan süs bitkilerini % 24.48'lik pay ve 11 bin 046.8 da alanla kesme çiçekler izlemektedir (Kazaz ve ark., 2015). Türkiye'de dış mekan süs bitkisi üretim alanı şehirler bazında incelendiğinde İzmir'in 8 bin 016 da alan ile en fazla üretim alanına sahip kentimiz olduğu görülmektedir. Sakarya'da 7 bin 034 da, Antalya'da 5 bin 058 da alanda üretim

yapılmaktadır. Samsun (425 da) ve Adana (422 da) en düşük üretim alanına sahip kentlerdir (Şekil 1.2).

Şekil .1.2. Türkiye’de dış mekan süs bitkileri üretim alanı (da) (Anonim, 2012)

Karlı bir tarımsal faaliyet olmasına karşın, yakın geçmişe kadar konunun gerçek boyutlarının kavranamaması, ilgili üretim dalına olumlu yaklaşımları önemli ölçüde geciktirmiştir. Bugün için mevcut talep, arz açığının ithalat yoluyla kapatılması zorunlu olmakla birlikte, bu bir takım olumlu ve olumsuz etkileri beraberinde taşımaktadır. Dış mekan bitkileri fidanlarının ithalat yoluyla sağlanması ile yeni varyete ve kültür formlarının getirilmesinin yanı sıra, aranan standart ve kalitede materyal elde edilmesi olumlu, ancak sürekli ithalat yoluyla fide ve fidan sağlanması, ülkemiz fidancılığı gelişimi üzerindeki olumsuz yönüdür (Titiz ve ark., 2000).

Coğrafi konum, iklim, adaptasyon, alan kullanımı ve pazarlama gibi özellikleri sayesinde sektörün yoğun olarak gelişim gösterdiği Yalova dış mekan süs bitkileri üretim sektörü payının büyük bir oranını oluşturmaktadır (Onay, 2008). Yalova yüzölçümü olarak (789.6 da) ülkemizin en küçük illerinden biridir. Arazi varlığının % 62'si (491 bin 394 da) orman alanı, % 1'i (87 bin 416 da) çayır-mera, % 8'i (59 bin 803 da) tarım dışı alanlardır. % 29'luk (231 bin 038 da) alan sulu ve kuru tarım yapılabilecek durumdadır. Bu arazi varlığının da yaklaşık yarısı şu an itibari ile kuru tarım alanıdır. Geriye kalan arazi de verimli sulu tarım arazisidir ve entansif tarım yapmaya

elverişlidir. Bu alanda yerleşim, sanayi ve ulaşım faaliyetleri baskısı altındadır. Bitkisel üretim alanları hem yüksek rant ve farklı amaçlı kullanımlar hem de kirlilikle elden çıkma tehdidi ile karşı karşıyadır. Bu durum arazi maliyetleri ve üretimin maliyetini arttırdığından, mevcut tarım alanlarında entansif tarım dediğimiz "birim alanda yoğun üretim ve yüksek getiri sağlayan üretim" şeklini zorunlu kılmaktadır. Bu faaliyetler başta sera üretimi olmak üzere yoğun sebze, meyve ve süs bitkileri üretimidir. Özellikle yılda 2-3 ürünün alınabildiği örtüaltı yetiştiriciliği ön plana çıkmaktadır (Anonim, 2011a).

Türkiye'de dış mekan süs bitkileri üretim alanı 2013 yılında 32 bin 421.1 da iken bu miktar 2014 yılında 35 bin 995.6 da' a ulaşmıştır. Dış mekan süs bitkileri toplam üretim miktarları 2013 yılında 248 milyon 426 bin 162 adet iken 2014 yılında 456 milyon 026 bin 600 adete yükselmiştir. 2014 yılı dış mekan süs bitkileri ekim alanlarına bakıldığında 21 bin 277.0 da ile Marmara bölgesi en fazla üretim alanına sahip bölgemiz iken, Ege Bölgesi'nin 10 bin 379.8 da alan ile en fazla üretim alanına sahip ikinci bölgemiz olduğu görülmektedir (Çizelge 1.1) (Anonim, 2013; Anonim, 2014).

Çizelge 1.1. Türkiye'nin 2013 ve 2014 yıllarına ait dış mekan süs bitkileri üretim alan ve miktarlarının bölgelere göre dağılımı

Bölge	2013		2014	
	Üretim Alanı (da)	Üretim miktarı (Adet)	Üretim Alanı (da)	Üretim miktarı (Adet)
Marmara	20895.0	176.794.692	21277.1	189.981.219
Ege	7279.6	108.370.701	10379.8	157.066.002
Akdeniz	1413.9	16.868.995	1386.5	28.192.195
Diğer	2832.6	46.391.774	2952.2	80.787.184
Toplam	32421.1	348.426.162	35995.6	456.026.600

Türkiye İstatistik Kurumu (Anonim, 2013; Anonim, 2014)

Ülkemizde 2013 yılı için en fazla dış mekan süs bitkisi üretim miktarı Yalova iline aittir. 2014 yılında ise en fazla üretim İzmir ilinde gerçekleştirilmiştir. 2013 ve 2014 yılları dış mekan süs bitkileri üretim alanı ülkemizde en fazla Sakarya ilinde bulunmaktadır (Çizelge 1.2) (Anonim, 2013; Anonim, 2014).

Çizelge 1.2. Türkiye'nin 2013 ve 2014 yıllarına ait dış mekan süs bitkileri üretim alan ve miktarlarının illere göre dağılımı

İl	2013		2014	
	Üretim Alanı (da)	Üretim miktarı (Adet)	Üretim Alanı (da)	Üretim miktarı (Adet)
Sakarya	12466.6	56.247.554	12571.2	56.848.688
İzmir	6024.6	98.818.800	9057.1	146.573.450
Bursa	2957.1	8.503.432	3036.7	8.854.326
Yalova	1847.8	105.638.471	1901.7	116.949.898
Antalya	1100.6	14580.750	1081.6	25.081.250
Kocaeli	648.5	1.455.000	665.0	2.775.000
Samsun	591.6	3.356.545	596.3	3.816.804
Ankara	277.9	25.150.696	302.8	53.154.638
İstanbul	259.7	5.190.420	275.4	10.893.920
Diğer	6246.7	29.484.494	6507.8	31.087.626
Toplam	32421.1	348.426.162	35995.6	456.026.600

Türkiye İstatistik Kurumu (Anonim, 2013; Anonim, 2014)

Doğu Marmara Süs Bitkileri Raporu (2013)' e göre, Marmara Bölgesinde süs bitkileri sektörü ile ilgili üçü devlet biri özel sektör olmak üzere dört önemli yatırım bulunmaktadır. Bunlar;

- Yalova Çiçekçilik Tarıma Dayalı İhtisas OSB (Çiçekçilik OSB) Projesi,
- Sapanca Tanıtım ve Sergileme Fidanlığı ve Arboretum Projesi,
- Türkiye Geofit Bahçesi Projesi (Yalova)
- Yalova Garden A.Ş. Projesi'dir.

Bu rapora göre, bu projelerin hayata geçirilmesi ile bölgedeki süs bitkileri sektörünün önemli temel taşları oluşturulmuş olacaktır. Yine bu rapora göre, Yalova ili dış mekan süs bitkileri üretim alanı ve çeşitleri bakımından ilk sırada yer almaktadır.

Yalova, Türkiye’de dış mekan süs bitkileri üretimi yapan ve evre iller dahil olmak üzere Türkiye’nin birçok bölgesinin bitki ihtiyaını karıladığından dolayı önemli bir pazara sahiptir.

Bu çalışmanın amacı; Yalova ilindeki dış mekan süs bitkileri sektörü ile uğraşan firmalara, bir uzman tarafından hazırlanan anketin uygulanmasıyla; Yalova kentinin dış mekan süs bitkileri üretim durumu ve sorunlarını tespit edip, bu sorunlara çözüm nerileri getirebilmektir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Süs bitkileri sektöründe; dış mekan süs bitkileri önemli bir yere sahiptir. Mullerand et al., (2002); Akdağ, (1995); Cansever, (1995); Yıldızcı, (2001), yaptıkları çalışmalar sonucunda birçok kentin yeşil alanlarının hem miktar hem de kent dokusu içerisindeki dağılımı bakımından ihtiyacı karşılayamayacak durumda olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum dış mekan süs bitkisi sektörünün geliştirilmesinin oldukça önemli olduğunu ortaya koymuştur.

T. C. Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı 2014'te üretim ve dış ticaret verileri bildirmiştir. Bu plana göre, süs bitkilerinde üretim materyali ihtiyacı ve üretimin istenilen seviyeye ulaştırılamamış olması, sektörü büyük ölçüde ithalata yöneltmiştir. Plana göre ithalatta en büyük payı dış mekan süs bitkileri almaktadır. Bunun nedeni ise yerel yönetimlerin ve tüketici tercihinin daha çok boylu bitki üzerinde yoğunlaşmış olmasıdır. Türkiye Tohumcular Birliği çatısı altında kurulan Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği (SÜSBİR), Nisan 2008'de faaliyete başlamıştır. SÜSBİR, sektörün tamamını kapsamakta ancak sektörün tüm paydaşları ile sektör sorunları için çözümlerin üretilmesi ve sektörün gelişmesi için bir yapı oluşturmayı hedeflemektedir. Yine bu raporda Türkiye'nin ilk süs bitkileri Organize Tarım Bölgesi'nin, Sakarya-Yazlık Bölgesi'nde kurulmuş olduğu ve kamulaştırma çalışmalarının ise halen devam etmekte olduğu belirtilmiştir. Rapora göre sektör için bir başka önemli gelişmelerden birisi Botanik EXPO'nun yirmincisinin 2016 yılında Antalya'da düzenlenmiş olmasıdır. 6358 sayılı EXPO 2016 Antalya Kanunu, 10 Kasım 2012 tarihli ve 28463 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Sektörün gelişimi ve tanıtımı açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilen bu organizasyona, 100 ülke ve 30 büyük kuruluşu ile 8 milyon turistin katılımı beklenmektedir.

Dış mekan süs bitkileri sektörünün durum analizi ile ilgili yapılan çalışmalar dikkate alındığında; dünyadaki süs bitkisi sektöründeki gelişmeler, birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin bu sektörde göreceli üstünlüklerini doğru belirleyerek pazar payını artırma veya pazardaki yerini sağlamlaştırma konusunda önemli girişimler içinde olduklarını ifade etmektedir. Türkiye süs bitkileri sektörü eksiklerine karşın geleceğe umutla bakmak için çok sayıda olumlu özelliği taşımaktadır. Sektördeki gelişme

yolunda karşılaşılabileceği zorluklarla baş edilebilecek güç ve yeteneğe sahiptir (Karagüzel ve ark. 2010).

Kazaz ve ark, (2015), dünyada ve Türkiye'deki süs bitkileri üretiminin mevcut durumunu ortaya koymuş, sorunları belirleyerek bu sorunlara çözüm önerileri getirmişlerdir. Türkiye süs bitkileri sektörünün başta ekolojisi olmak üzere, pazar ülkelere yakınlığı ve zengin biyoçeşitliliği gibi sahip olduğu diğer pek çok avantajı iyi değerlendirip kullanabilirse, dünyada önemli bir süs bitkileri üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelebileceğini ifade etmişlerdir.

Türkiye’de dış mekan süs bitkileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde; ticari amaçlı süs bitkisi üretimine ilk olarak başlanan Yalova ilindeki üreticilerden örnekleme yapılmış ve bunun sonucunda ilin süs bitkisi üretiminde büyük ilerleme göstermesine rağmen iklim, toprak ve konum avantajlarını dış ticarete fazla yansıtamadığı gözlenmiştir (Ay, 2009). Çanakkale kentinde, dış mekan süs bitkisi üretimi ve satışı yapan resmi kurum ve özel sektöre ait 9 işletmede yapılan bir çalışmada, işletmelerin fiziki yapıları, potansiyelleri, üretim durumları ve gelişimleri değerlendirilmiştir. Kent ikliminin rüzgarlı olması, konumu nedeni ile diğer illerle bağlantısının az olması, eğitilmiş personelin yetersizliği, kentlinin ve yerel yönetimin kentsel alanlarda dış mekan süs bitkileri kullanımını yeterince desteklememesi süs bitkileri üreten işletmelerin gelişimini kısıtlayan en önemli etkenler olarak belirlenmiştir (Nemutlu, 2012). Bunun yanı sıra Türkiye’de süs bitkisi sektöründeki işletmeler daha çok aile işletmesi şeklinde faaliyet gösterdiği için, sektörün gelişmiş olduğu ilin ekonomik ve sosyal yaşamına katkısını net olarak belirlemek bu bileşenin geliştirilmesi açısından önemli bir nokta olarak görülmektedir. Bu nedenle öncelikle sektördeki mevcut iş gücünün sayısal olarak net biçimde ifade edilebilmesi gereklidir. Bunun için sektördeki işletmelere sosyal güvenlik ve vergi açısından avantajlar sağlanarak istihdam edilen personel sayısı belirlenmelidir (Onay, 2008).

Titiz ve ark., (2000), süs bitkilerini 4 grup altında süs bitkileri incelenmiş ve bu gruplardaki ortak sorunlar; yetişmiş eleman gücünün ve spesifik eğitim kurumlarının yetersizliği, pazar sisteminin yapısal bozukluğu ve mevcut sisteminin ihtiyacı

karşılacak bir organizasyona sahip olmaması gibi sorunlar belirlenerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri detaylı olarak verilmiştir.

Temel (2011), Yalova'da bulunan 90 adet süs bitkisi işletmecisi ile anket çalışması yapmıştır. İşletmelerin, mevcut durumlarına bakarak sorunlarını belirlemiş ve bu sorunlara bir takım çözüm önerileri ortaya koymuştur. Aydoseli (2001) de Yalova'da faaliyet gösteren süs bitkileri işletmecilerini incelemiş ve üretim aşamasında karşılaştıkları problemlere çözüm önerileri getirmiştir.

Yalova ilinde kesme çiçek yetiştiriciliğinin maliyetini ve karlılığını ortaya koymak amacıyla yapılmış bir çalışmada; kesme çiçek üretimi yapan işletmelerin genelde küçük aile işletmeleri olarak faaliyetlerini sürdürmekte olduğu, üretim yapılan alanların genellikle 2-3 da büyüklüğünde seralardan oluştuğu ve ihracata yönelik kesme çiçek üretiminde acilen tür çeşitliğine gidilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu çalışmaya göre, kesme çiçek için hesaplanan net kar göz önüne alındığında kesme çiçek türlerinden frezya birince sırada yer aldığından üreticiyi bu tür hakkında bilinçlendirmek üretici gelirini daha da arttırmış olacaktır (Kızıloğlu ve ark., 2012).

Çelik ve ark., (2010)'nın yaptığı çalışmada, iç ve dış mekan süs bitkilerine merak duyan kişilerin genel profili ve süs bitkileri pazarında hedef kitleleri belirlenmiştir. Yalova' da 08- 11 Ekim 2009 tarihleri arasında düzenlenen 7. Yalova Süs Bitkileri İhtisas Fuarı'na katılan ziyaretçilerle yapılan yüz yüze anket uygulaması, çalışma materyalini oluşturmuştur. Kent yaşamının süs bitkilerine olan ilgiyi arttırdığı ve bunun sonucu olarak sanayisi gelişmiş, sorunlu yaşama sahip ve nüfusu yoğun olan kentlerdeki kişilerin, süs bitkilerine daha merak duydukları ifade edilmiştir. Bir ürünün ilgi görebilmesi, o ürünün kaliteli üretilmesi ile değil, doğru bir şekilde tanıtılıp pazarlanması ile mümkün olacağı bildirilmiş ve bu nedenle süs bitkilerinde de ürünlerinin, tüketicinin ilgisini çekecek yöntemlerle tanıtılması gerektiği vurgulanmıştır.

Özdemir ve Bahadır (2007), bir çalışmada Yalova' da seracılığın gelişme nedenlerini belirlenerek, seracılığı etkileyen doğal ortam şartlarının araştırma sahasında uygun olup olmadığı, seraların morfolojik birimlerle ilişkisinin nasıl olduğu gibi sorulara cevaplar aramıştır. Yörenin iklim şartları, toprak özellikleri, eğimi, bakısı, yükseklikle seracılık

faaliyetleri arasındaki ilişkiler ortaya konulmuş ve ayrıca Yalova ilinin fiziki ve beşeri özellikleriyle seracılık için uygun şartları sağladığı belirtilmiştir.

Gençer (2014), Türkiye' de kesme çiçek sektörünün genel durumunu ortaya koymayı ve İstanbul ili kentsel alanda yaşayan tüketicilerle anket çalışması yaparak, tüketicilerin kesme çiçek tüketim eğilimlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma alanındaki tüketicilerin % 32.9'unun kesme çiçek, % 37.2'sinin saksılı süs bitkisi, %19'unun yapma çiçek tercih ettiği belirtilmiştir. Ayrıca sosyal sınıflar itibariyle incelendiğinde ise kesme çiçek tüketimi gelir seviyesi en yüksek grupta % 48, en düşük olan grupta % 20 olarak belirlenmiş ve tüketiciler genellikle birden fazla kesme çiçek çeşidini tercih etmekle birlikte, saksılı süs bitkilerine olan tüketim eğiliminin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Gül % 15.9 oranıyla birinci sırada tercih edilirken, ikinci sırada *Lisianthus* % 14 oranıyla tercih edilmektedir. Tüketicilerin gelirleri ve eğitim düzeyleri arttıkça kesme çiçek tüketimlerinde de artış olduğu bildirilmiştir.

Erzurum'da yaşayan insanların dış mekan süs bitkisine olan talebini araştıran çalışmaya göre, Erzurum sahip olduğu ekstrem iklim şartları ve konumu itibariyle süs bitkisi materyali bakımından oldukça sınırlı bir çeşitliliğe sahiptir ve ayrıca kentte yeterince fidanlık bulunmaması bitki kullanımını sınırlı hale getirmektedir. Araştırma alanında bitki yetiştiriciliği açısından önemli olan doğal çevre koşulları incelenmiştir. Fidanlıkların yerinde incelemeleri yapılarak mevcut durumları ve karşılaştıkları sorunları ele alınmıştır. Halkın dış mekan süs bitkilerine karşı talebinin ortaya konduğu bu çalışmada değişik süs bitkilerinin satışının yapılmadığı veya tanınmadığı için kullanılmadığı, güzel görümlü, gölge veren süs bitkilerini, meyve-sebze bahçelerine göre daha çok tercih ettikleri ifade edilmiştir (Yılmaz ve Zengin, 2003).

Malatya kentinde, halkın dış mekan bitki tercihlerinin belirlenmesi amacıyla yüz yüze anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket sonuçları değerlendirilerek kent halkının bahçelerinde kullandıkları, kullanmak istedikleri dış mekan bitki tercihleri ve bu tercihlerin oluşmasında katkı sağlayan kültürel durumları saptanmıştır. Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, kent halkının dış mekan bitki tercihlerinde tarihsel birikimin oluşturduğu kültürel durum önemli rol oynadığı ortaya çıkmaktadır. Bunun yanı sıra özellikle son zamanlarda yapılan konutların peyzaj düzenlemeleri ile belediye

tarafından park ve yol kenarlarındaki çalışmalarda farklı boy, doku, renk, tekstürde ağaç, ağaçcık, çalı ve yer örtücü türdeki bitkilerin kullanılması kentteki rekreatif kaliteyi artırıcı önemli çalışmalardır (Aslan ve ark., 2013).

Zencirkıran ve ark., (2010); Bursa kentindeki peyzaj ve süs bitkilerinin genel durumu ile dış mekan süs bitkileri kullanım tercihlerini araştırmışlardır. Sonuç olarak Bursa'da kent gelişimi ile açık, yeşil alanlarda meydana gelen artışların dış mekan süs bitkilerinin kullanımını önemli derecede etkilediği, kent ve çevresinin dış mekan süs bitkileri üretimine elverişli olması sebebiyle kentin ve ihracatın bitki ihtiyacını karşılayabilecek potansiyele sahip olmasının, dış mekan süs bitkileri üretimini arttırdığı ancak üretim yapan firmaların çoğunda yeterli teknik eleman istihdamının olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca bitki ihtiyacını karşılamak amacıyla firmaların bazılarının fidan ithalatına başladığı da ifade edilmiştir.

Subaşı ve ark., (2010) tarafından Doğu Akdeniz Bölgesinde bulunan Adana, Mersin, Hatay ve Osmaniye illerindeki 5 adet dış mekan süs bitkisi işletmesi ile süs bitkileri konusunda çalışan 5 akademisyenin yapmış olduğu görüşmelerle mevcut veriler toplanmıştır. Çalışılan bölgedeki dış mekan süs bitkilerinin güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş ve bölgenin SWOT analizi yapılmıştır. SWOT analizi neticesinde SOR (Strategic Orientation) analizi ile SWOT analizi karşılaştırılmıştır. Süs bitkileri sektöründe üretim, tüketim, pazarlama, finansman, iç ve dış ticaret vb. pek çok konularda politika önerileri ve strateji önermeleri yapılmış ve özellikle dış mekan süs bitkileri sektöründeki kentleşme ile beraber tüketimin artması, talebin ithalat yolu ile karşılanması bu konuda somut politikaların gerekliliğini ifade etmişlerdir. Bölgenin ekolojik ve iklim avantajları, iç ve dış pazarlara yakın olması, lojistik imkanları gibi avantajları kullanılarak eksikliğin giderilebileceği belirtilmiştir.

Doğu Akdeniz Bölgesinde yer alan Adana, Mersin, Hatay ve Osmaniye illerindeki 48 adet dış mekan süs bitkileri işletmesinin eğitim, örgütlenme ve finansmanları, işletmelerin sektör geleceğine olan düşüncelerini ortaya koymak amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada anket yoluyla veriler elde edilmiş ve bu verilere göre öne çıkan sorunlardan biri, üretim tekniği konusundaki eğitim eksikliği olarak ifade edilmiştir. Çalışma ile eğitim, örgütlenme, finansman bulguları değerlendirilmiş ve işletmecilerin

bakış açıları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada işletmecilerin genellikle eğitilmiş oldukları ancak ara eleman bulmada sıkıntı çektikleri ifade edilmiş ve süs bitkileri konusunda eğitilmiş genç nüfusun farklı alanlara kaymasının ve sektöre uzak durmasının da bir engel oluşturduğu belirtilmiştir. İşletme sermayesi için herhangi bir destek ve teşvik olmamasının sektör finansmanı konusunda sıkıntılara yol açtığı da vurgulanmış ve bu nedenle işletmelerin çoğunlukla kendi öz sermayeleri ile kurulduğu belirtilmiştir (Subaşı ve ark., 2010).

Çelik ve ark., (2014), tarafından Konya ilinde yürütülen bir çalışmada ilde faaliyette bulunan 16 işletme ile anket yöntemi ile veriler elde edilmiş ve konu ile ilgili istatistikler oluşturulmuştur. Araştırmaya göre Konya ilindeki dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sayısı % 50 oranında artış göstermiştir. İbrelili dış mekan süs bitkilerinden karaçam, sedir ve mavi ladin için yıllık ve yapraklı dış mekan süs bitkilerinden ise atkestanesi, süs eriği ve akçağaç için yıllık ortalama brüt kar oranları tespit edilmiştir. İncelenen işletmelerde üretilen dış mekan süs bitkilerinin, Konya ilinde üretimi yapılan diğer tarımsal ürünlere göre daha karlı olduğu ifade edilmiştir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın ana materyalini, Yalova ilindeki 43 adet dış mekan süs bitkileri üreticisiyle yapılan anket verileri oluşturmaktadır. Mevsimlik çiçeklerin üretimindeki farklılıklardan (tohum saklama, ısıtma gibi ekstra donanımlı sera koşulları) dolayı; çalışmada mevsimlik çiçek üreticileri dışında kalan ağaç, ağaççık ve çalı grubu üretimi yapan işletmeciler dikkate alınmıştır.

Şekil 3.1. Yalova'da dış mekan süs bitkileri üretim alanları

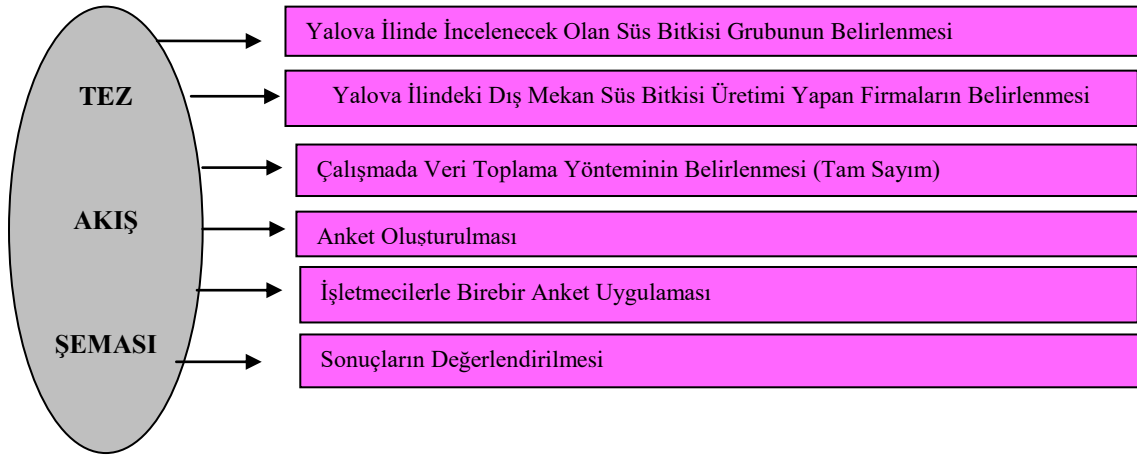
Dış mekan süs bitkileri üretici sayısı az olduğundan örnekleme modeli yerine tam sayım yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak frekans tabloları oluşturulmuştur.

Çalışmanın yürütüldüğü Yalova, Türkiye'nin Kuzeybatısında ve Marmara Bölgesi'nin güneydoğu kesiminde yer almaktadır. Kuzeyinde ve batısında Marmara Denizi, doğusunda Kocaeli ili, güneyinde Bursa ili ile Gemlik Körfezi yer almaktadır. İlin denizden yüksekliği 2 metre, en yüksek noktası 926 metredir. Yüzölçümü 847 km²'dir. Yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en küçük ili olan Yalova ili'nin kıyıları girintili ve çıkıntılı bir özellik göstermez. Sahil şeridi dar olmakla birlikte, doğal plaj özellikleri göstermektedir. Yalova, doğu kıyılarındaki düzlükler dışında dağlık bir araziye sahiptir.

Bölgenin güneyi; batıdan doğuya doğru İzmit-Sapanca arasında Kocaeli Sıradağları ile birleşen Samanlı Dağları'yla kaplanmış durumdadır ve ilin başlıca dağları da Samanlı Dağları'dır. Bu dağlar Yalova'nın güneyinde bulunmaktadır (Anonim, 2015).

Yalova ilinin bitki örtüsünü makiler ve ormanlar oluşturmaktadır. Yalova'nın güneyindeki dik yamaçlar tümüyle gür bir orman örtüsüyle kaplıdır. Geniş yapraklı ağaçların hakim olduğu bu kısımda, iğne yapraklı ağaçlar oldukça azdır. Bu ormanlar il yüz ölçümünün % 58'ini kaplamaktadır. İklim özelliği bakımından; Yalova makro-klima tipi olarak, Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş niteliği taşımaktadır. Kimi dönemlerde de karasal iklim özelliklerini yansıtmaktadır. İlde yazlar kurak ve sıcak, kışlar ılık ve bol yağışlıdır. 30 yıllık rasat bilgilerine göre, Yalova'da yıllık ortalama sıcaklık değeri 14.6 °C'dir. En soğuk ay ortalama sıcaklığı 6.6 °C, en sıcak ay ortalama sıcaklığı 23.7 °C'dir (Anonim, 2015). Bu ekolojik koşullar ise Yalova ilini süs bitkisi sektöründe önemli bir konuma getirmektedir.

Bir ana kütleye ait bütün birimlere ulaşmak hedefleniyorsa bunun adı 'tam sayım'dır (Akin, 2015). Tam sayım yöntemine göre yapılan çalışmanın akış şeması Şekil 3.2'de verilmiştir.

Şekil 3.2 Tez Akış Modeli

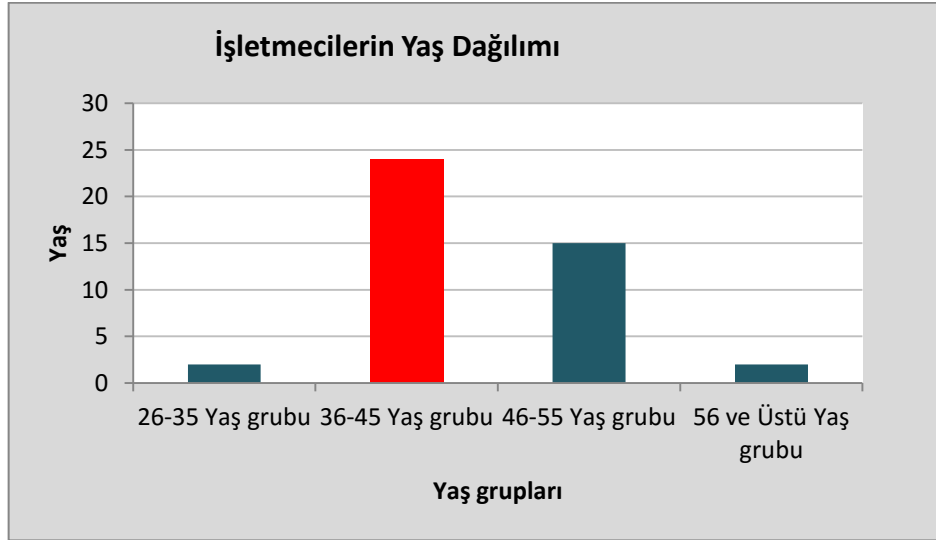
4. BULGULAR

4.1. İşletme- İşletmecinin Genel Özellikleri

Araştırmada dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin sosyo-ekonomik yapısı yaş, cinsiyet, fidancılık tecrübesi, eğitim durumu, fidancılık yaptığı toplam alan, arazi kullanım durumu, fidanlıktan elde ettikleri ortalama gelir, tarım sigortası, işletmede çalışan (uzman-işçi-danışman-müdür) sayısı, yararlandıkları kurumlar, fidancılıkla ilgili kursa katılma durumu, fidanlıkta kullanılan sera tipi) ile ilgili genel özellikler değerlendirilmiştir.

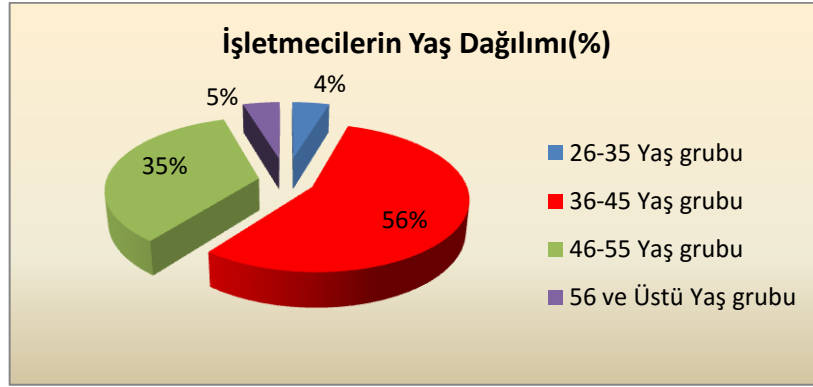
4.1.1. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerinin yaşı

Yapılan araştırmada dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin yaş grupları itibariyle yaş dağılımı, yüzdelikleri ve ortalama yaş değerleri Şekil 4.1, Şekil 4.2 'de verilmiştir.

Şekil 4.1. İşletmecilerin gruplara göre yaş dağılımı

Şekil 4.2. İşletmecilerin gruplara göre yaş yüzdeleri

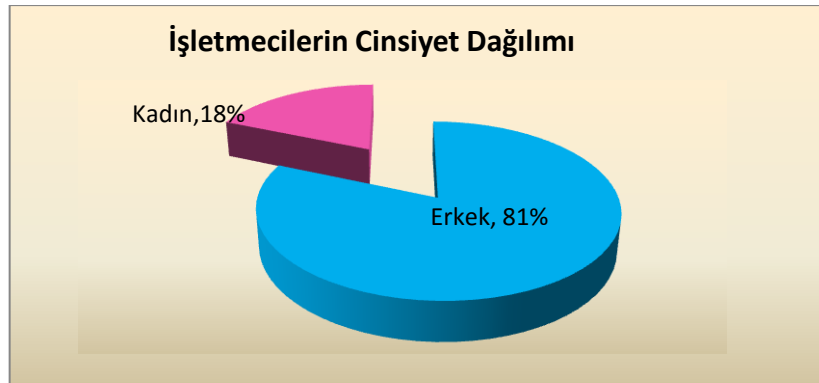
Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin yaş ortalaması 44 iken; işletmecilerin % 4'ü 26-35 yaş grubunu, % 56'sı 36-45 yaş grubunu, % 35'i 46-55 yaş grubunu, % 5 'i ise 56 ve üstü yaş grubunu oluşturmaktadır.

4.1.2. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin cinsiyetleri

Yalova'da bulunan dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin % 81.4'ünü erkek işletmeciler, %18.6'sını da kadın işletmeciler oluşturmaktadır (Çizelge 4.1, Şekil 4.3).

Çizelge 4.1. İşletmecilerin cinsiyet dağılımı

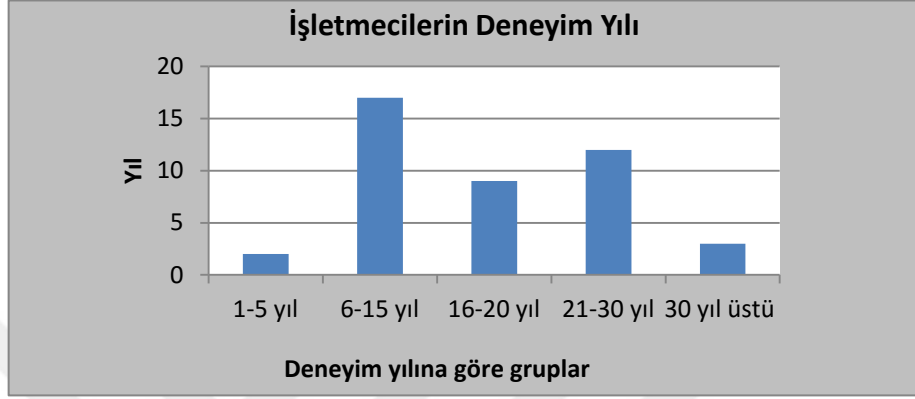
Cinsiyet	İşletmeci sayısı	%
Erkek	35	81.4
Kadın	8	18.6
Toplam	43	100.0

Şekil 4.3. Cinsiyet durumuna göre işletmecilerin dağılımı

4.1.3. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidancılık deneyimi

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin fidancılık deneyimi dağılımı gruplara ayrılarak Şekil 4.4 'de verilmiştir.

Şekil 4.4. İşletme deneyimi yılı

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin fidancılık deneyimi incelendiğinde; 1-5 yıl arasında deneyimi olan işletmeci sayısı 2 iken 6-15 yıl arasında deneyime sahip olan işletmeci sayısının en fazla bu grupta ve 17 işletmeciye sahip olduğu belirlenmiştir. 16-20 yıl arasında deneyime sahip olan işletmeci sayısının 9, 21-30 yıl arasında deneyime sahip olan işletmeci sayısının 12, 30 yıl üstü deneyime sahip olan işletmeci sayısının ise 3 olduğu tespit edilmiştir.

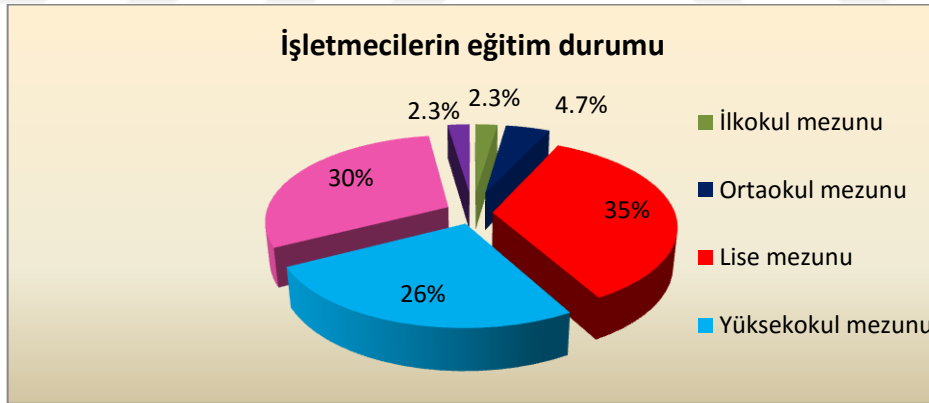
4.1.4. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin eğitim durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin eğitim durumu Çizelge 4.2 'de verilmiştir.

Çizelge 4.2.İşletmecilerinin eğitim durumu

Eğitim Durumu	İşletmeci sayısı	Yüzde(%)
İlkokul mezunu	1	2.3
Ortaokul mezunu	2	4.7
Lise mezunu	15	34.9
Yüksekokul mezunu	11	25.6
Lisans mezunu	13	30.2
Yüksek lisans mezunu	1	2.3
Okur-yazar ancak herhangi bir okul mezunu olmayan	-	-
Toplam	43	100.0

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletme sahiplerinin eğitim durumuna bakıldığında; işletme sahiplerinin % 2.3'ü ilkokul mezunu, % 4.7'si ortaokul mezunu, % 34.9'u lise mezunu, % 25.6'sı yüksekokul mezunu, %30.2'si lisans mezunu, % 2.3'ü yüksek lisans mezunu olarak bulunmuş ve okur-yazar ancak herhangi bir ilkokul mezunu olmayan işletmeci bulunmamıştır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5 İşletmecilerin eğitim durumu

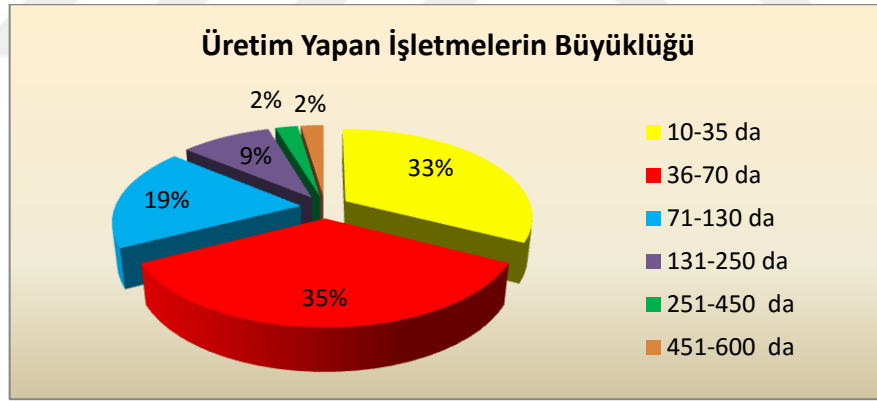
4.1.5. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin arazi büyüklüğü

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin üretim alanının ortalama 79.3 da, toplam alanın ise 3410.0 da olduğu görülmüştür. Üretim yapılan arazilerin % 89.6'sının kiralandığı ve % 13.48 'inin ise işletmecilerin kendi mülkleri olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.3. İşletmelerin arazi büyüklüğü

Alan (da)	İşletme sayısı	%
10.0-35.0	14	32.55
36.0-70.0	15	34.88
71.0-130.0	8	18.60
131.0-250.0	4	9.30
251.0-450.0	1	2.32
451.0-600.0	1	2.32
Toplam	43	100.0

Üretim alanı 10,0 da ile 35,0 da arasında olan işletmeci oranı % 32.55, 36.0 da ile 70.0 da arasında olan işletmeci oranı % 34.88, 71.0 da ile 130.0 da arasında olan işletmeci oranı % 18.60, 131.0 da ile 250.0 da arasında olan işletmeci oranı %9.30, 251.0 da ile 450.0 da olan işletmeci oranı %2.32, 451.0 da ile 600.0 da olan işletmeci oranı % 2.32 olarak bulunmuştur (Çizelge 4.3 ve Şekil 4.6).

Şekil 4.6. İşletmelerin arazi büyüklüğü

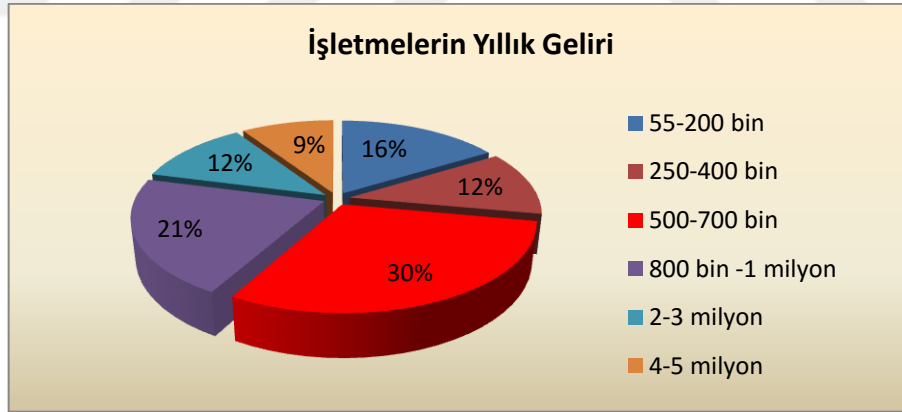
4.1.6. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık ortalama gelirleri

Yapılan araştırmada dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık ortalama elde ettikleri gelirleri 1.108.000 ₺ olarak belirlenmiştir.

Çizelge 4.4. İşletmecilerin yıllık ortalama gelirleri

₺ (TL)	İşletme sayısı
55-200 bin	7
250-400 bin	5
500-700 bin	13
800 bin -1 milyon	9
2-3 milyon	5
4-5 milyon	4
Toplam	43

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin bir yılda elde ettikleri gelirler incelendiğinde; 55 - 200 bin ₺ gelir elde eden işletmelerin sayısı 7 (% 16), 250 - 400 bin ₺ gelir elde eden işletme sayısı 5 (% 12), 500-700 bin ₺ gelir elde eden işletme sayısı 13 (% 30), 800 bin -1 milyon ₺ gelir elde eden işletme sayısı 9 (% 21), 2-3 milyon ₺ gelir elde eden işletme sayısı 5 (% 12), 4-5 milyon ₺ gelir elde eden işletme sayısı 4 (%9) olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.4 ve Şekil 4.8).

Şekil 4.8. İşletmecilerin yıllık ortalama gelirleri (₺)

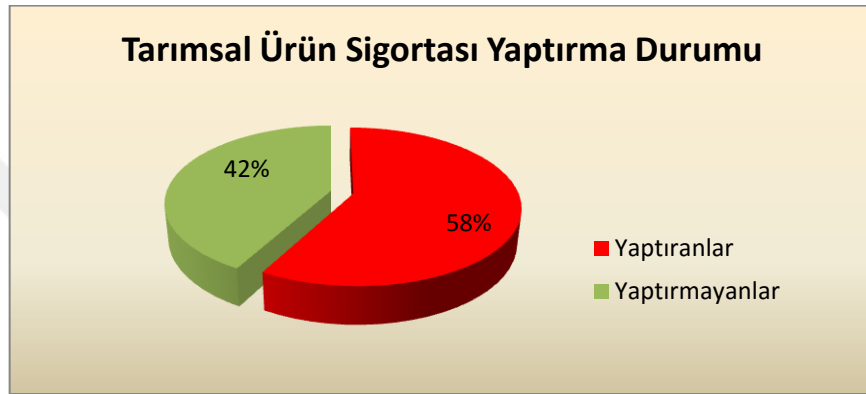
4.1.7. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin % 58.1'i tarımsal ürün sigortası yaptırırken, % 41.9'unun yaptırmadığı ve tarımsal ürün sigortası yaptıran işletmelerin ortalama 2 yıldır tarımsal ürün sigortası yaptırdıkları görülmektedir. En

fazla tarımsal ürün sigortası yaptıran iki işletmenin ise 15 yıldır sigorta yaptırdığı belirlenmiştir (Çizelge 4.5 ve Şekil 4.9).

Çizelge 4.5. İşletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu

Tarımsal ürün sigortası	İşletme Sayısı	%
Yaptıran	25	58.1
Yaptırmayan	18	41.9
Toplam	43	100.0

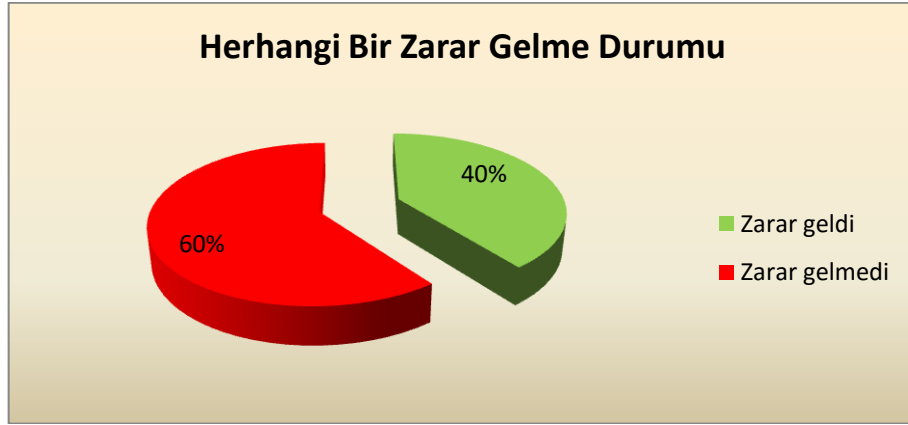

Şekil 4.9. İşletmecilerin tarımsal ürün sigortası yaptırma durumu

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelere herhangi bir zarar gelme durumu incelendiğinde daha önce fidanlıkları zarara uğramış işletmeci oranı % 39.5, fidanlıkları herhangi bir zarara uğramamış işletmeci oranı ise % 60.5 olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.6 ve Şekil 4.10).

Çizelge 4.6. İşletmelere herhangi bir zarar gelme durumu

Zarar durumu	İşletme Sayısı	%
Zarar geldi	17	39.5
Zarar gelmedi	26	60.5
Toplam	43	100.0

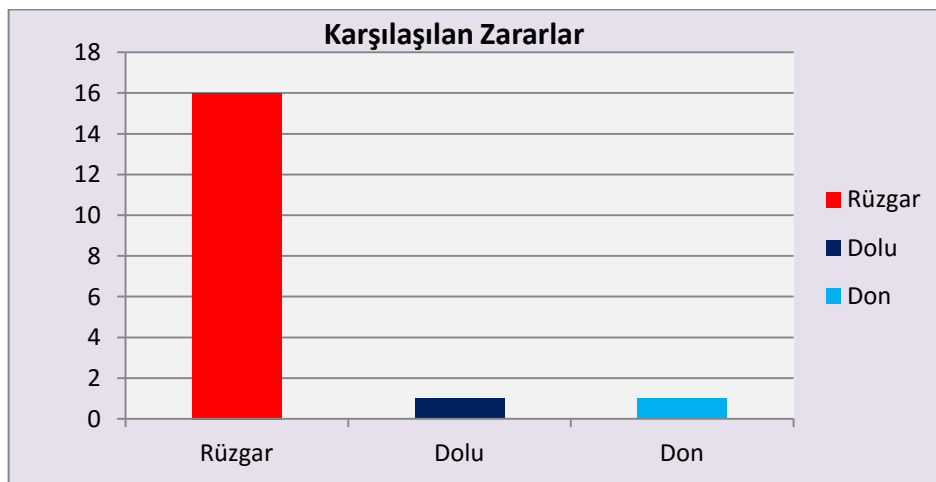
Şekil 4.10. İşletmelere herhangi bir zarar gelme durumu

Zarar sebepleri incelendiğinde 16 işletmenin rüzgar, 1 işletmenin dolu, 1 işletmenin ise don kaynaklı zarara uğradığı görülmüştür (Çizelge 4.7, Şekil 4.11).

Çizelge 4.7. İşletmelerin karşılaştığı zararlar

Zarar şekli	İşletme sayısı	%
Rüzgar	16	37.2
Dolu	1	2.3
Don	1	2.3
Yangın	-	-

*Birden fazla şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

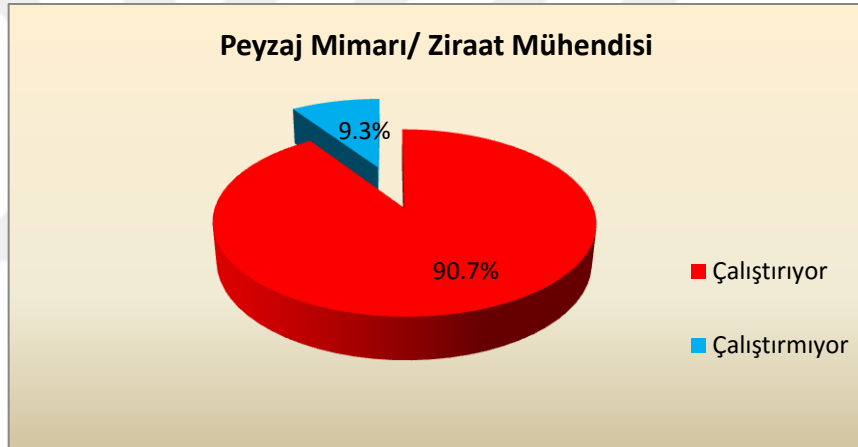
Şekil 4.11. İşletmelerin karşılaştığı zararlar

4.1.8. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde peyzaj mimarı / ziraat mühendisi çalıştırma durumu

İşletmecilerin % 90.7'si peyzaj mimarı / ziraat mühendisi çalıştırırken, % 9.3'ü peyzaj mimarı/ziraat mühendisi çalıştırmamaktadır (Çizelge 4.8, Şekil 4.12). İşletmelerde çalışan ortalama ziraat mühendisi sayısı 1'dir.

Çizelge 4.8 İşletmecilerin peyzaj mimarı/ziraat mühendisi çalıştırma durumu

Peyzaj Mimarı/ Ziraat Mühendisi	İşletmeci sayısı	%
Çalıştırıyor	39	90.7
Çalıştırmıyor	4	9.3
Toplam	43	100.0

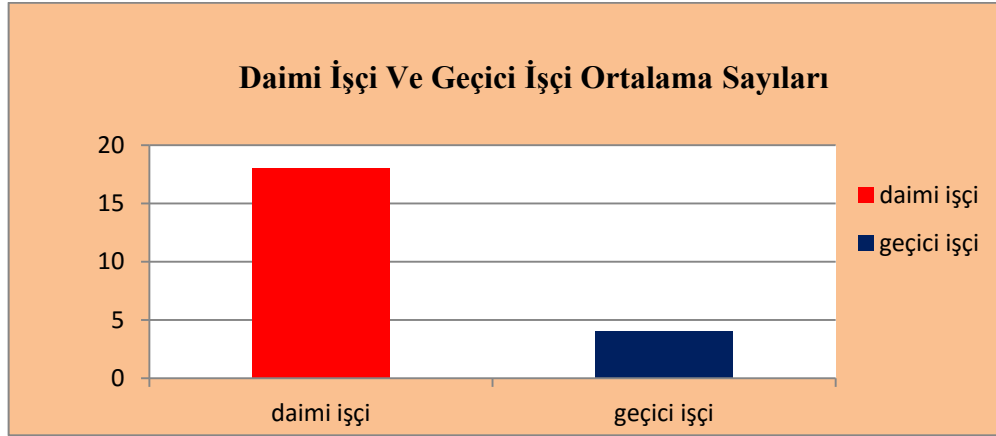

Şekil 4.12. İşletmecilerin Peyzaj mimarı/Ziraat mühendisi çalıştırma durumu

4.1.9. Dış Mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde çalışan kişi durumu

İşletmelerde çalışan daimi işçi ortalama sayısı 18, geçici işçi ortalama sayısı ise 4 olarak belirlenmiştir (Şekil 4.13).

Şekil 4.13. İşletmelerde çalışan daimi işçi ve geçici işçi ortalama sayısı

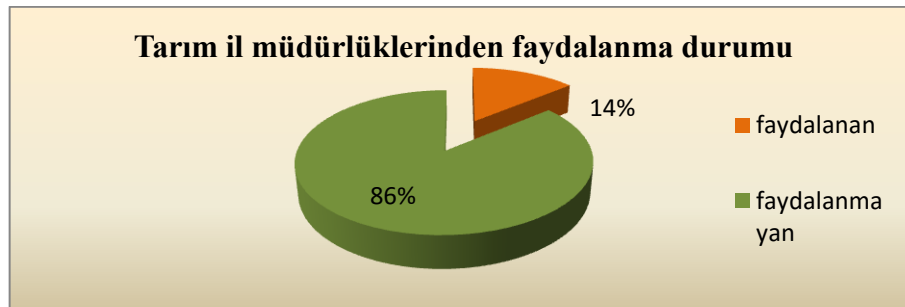
İşletmecilerin % 30'u danışman çalıştırırken, % 70'i danışman çalıştırmamaktadır. İşletmecilerin % 56'sı müdür çalıştırmaktayken % 44'ü müdür çalıştırmamaktadır. Müdür ve danışman dışında idari personel çalıştıran işletmeci oranı ise % 7'dir.

4.1.10. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin sadece % 14'ü Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmaktadır (Çizelge 4.9, Şekil 4.14).

Çizelge 4.9. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu

	İşletmeci sayısı	%
Faydalanan	6	14.0
Faydalanmayan	37	86.0
Toplam	43	100.0

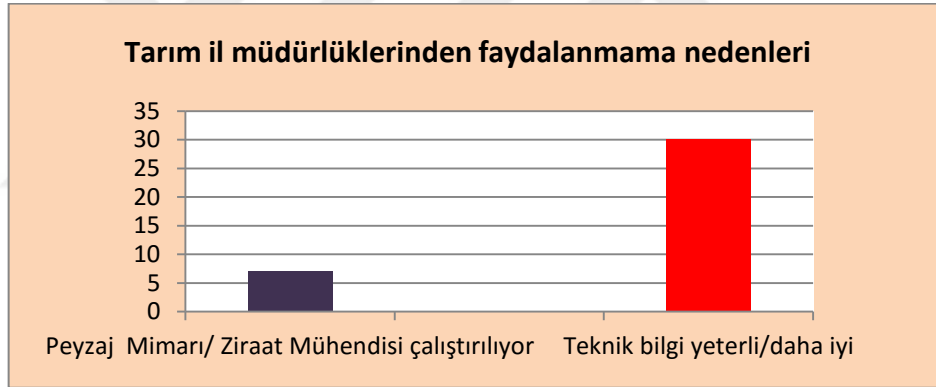

Şekil 4.14. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanma durumu

Dış mekan süs bitkileri üretimi yapan 2 işletmeci (% 4.7) hastalık ve zararlı mücadelesinden dolayı, 3 işletmeci (% 7.0) ise bakım konularında Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmaktadırlar. Çeşit tespiti, aşılama, çoğaltma gibi başka konularda Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanan işletmeci bulunmamaktadır. İşletmecilerin % 69.8'i teknik bilgilerinin yeterli/daha iyi olması nedeni ile, % 16.3' ü peyzaj mimarı / ziraat mühendisi çalıştırma nedeni ile Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmadıklarını ifade etmişlerdir (Çizelge 4. 10, Şekil 4.15).

Çizelge 4. 10. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmama nedenleri

Nedenler	Frekans	%
Teknik bilgi yeterli/daha iyi	30	69.8
Peyzaj Mimarı/Ziraat Mühendisi çalıştırılıyor	7	16.3
İşletme küçük ölçekli	-	-

Şekil 4.15. İşletmecilerin Tarım İl Müdürlükleri'nden faydalanmama nedenleri

4.1.11. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, fidancılıkla ilgili herhangi bir kursa katılma durumu

Yapılan anket çalışmasına göre, Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidancılıkla ilgili herhangi bir kursa katılma durumları Çizelge 4.11 ve Şekil 4.16 ' da verilmiştir.

Çizelge 4.11. İşletmecilerin fidancılıkla ilgili kursa katılma durumları

	İşletmeci sayısı	%
Katılanlar	3	7.0
Katılmayanlar	40	93.0
Toplam	43	100.0

Şekil 4.16 İşletmecilerin fidancılıkla ilgili kursa katılma durumları

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan sadece 3 işletmeci (% 7.0) fidancılıkla ilgili kursa katılmışken, 40 işletmeci (% 93.0) fidancılıkla ilgili herhangi bir kursa katılmamıştır. Kursa katılan 2 işletmeci 2014 yılında, 1 işletmeci 2013 yılında kursa katılmıştır. 3 işletmeci de kursa Yalova ilinde katılmıştır. 2 işletmeci İSO 9001 eğitimi ve 1 işletmeci de hastalık eğitimine katılmış ve 3 işletmeci de aldıkları eğitim sonunda sertifika almışlardır.

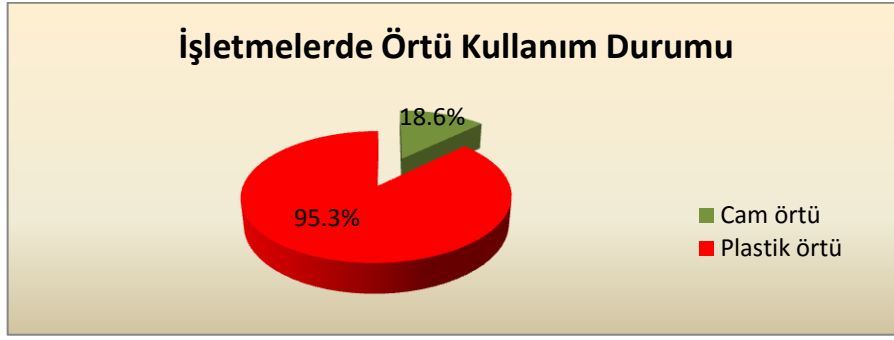
4.1.12. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin örtü kullanım durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapılan işletmelerin % 95.3'ünde plastik örtü kullanılırken, % 18.6'sında cam örtü kullanılmaktadır (Çizelge 4.12, Şekil 4.17).

Çizelge 4.12. İşletmelerde bulunan örtü kullanım durumu

	İşletmeci sayısı	%*
Cam örtü	6	18.6
Plastik örtü	41	95.3

*Birden fazla şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.17. İşletmelerde örtü kullanım durumu

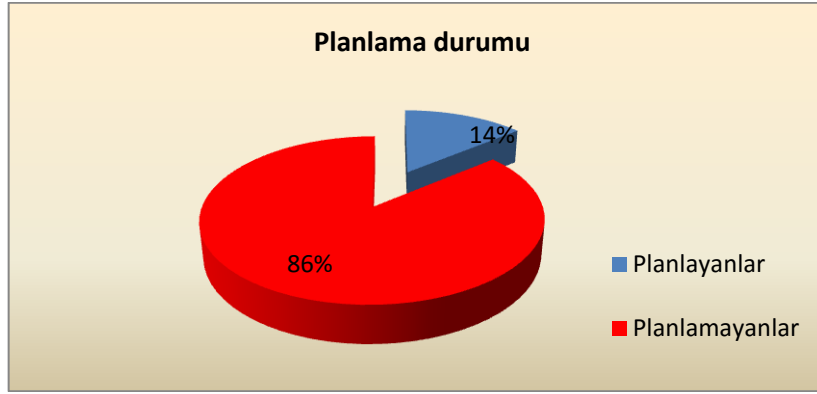
4.2. Dış Mekan Süs Bitkisi Üretimi Yapılan İşletmelerde Üretim Ve Pazarlamaya İlişkin Bilgiler

4.2.1. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlıklarını kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin % 14.0'ı fidanlık tesislerini kurmadan önce, ne kadar fidan üreteceğini planlamış, %86.0'ı ise planlamamıştır (Çizelge 4.13, Şekil 4.18).

Çizelge 4.13. İşletmecilerin fidanlığı kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama dağılımları

	İşletmeci sayısı	%
Planlayanlar	6	14.0
Planlamayanlar	37	86.0
Toplam	43	100.0

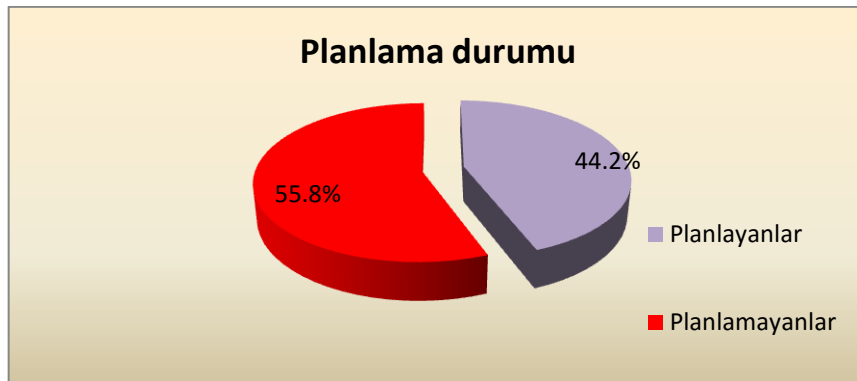
Şekil 4.18. İşletmecilerin fidanlığı kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlama dağılımları

4.2.2. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan 19 işletmeci (%44.2) yıllık fidan üretim planı yapmakta, 24 işletmeci (%55.8) yıllık fidan üretim planı yapmamaktadır (Çizelge 4.14, Şekil 4.19).

Çizelge 4.14 İşletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu

	Frekans	%
Planlayanlar	19	44.2
Planlamayanlar	24	55.8
Toplam	43	100.0

Şekil 4.19 İşletmecilerin yıllık fidan üretimi için plan yapma durumu

4.2.3. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin en çok tercih ettikleri bitkiler

Dış mekan süs bitkileri üreten işletmecilerin en fazla tercih ettikleri bitkiler, Çizelge 4.15' de verilmiştir. İşletmecilerin, üretimini en çok tercih ettikleri bitkiler sırasıyla taflan (% 79.1), alev ağacı (% 39.5), mavi servi (% 27.9), mazı, pitos ve şimşir (% 25.6) olarak görülmektedir. Dış mekan süs bitkileri türlerinden yalnızca 1 işletmecinin tercih ettiği türler çizelgede belirtilmemiştir.

Çizelge 4.15. İşletmecilerin en çok tercih ettikleri bitkiler

Türkçe adı	Latince adı	İşletmeci Sayısı	%*	Türkçe adı	Latince adı	İşletmeci Sayısı	%
Taflan	<i>Euonymus japonica</i>	34	79.1	Toros sediri	<i>Cedrus libani</i>	4	9.3
Alev ağacı	<i>Photinia serratifolia</i>	17	39.5	Meşe	<i>Quercus spp.</i>	4	9.3
Mavi servi	<i>Cupressus arizonica</i>	12	27.9	Lavanta	<i>Lavandula angustifolia</i>	3	7.0
Mazı	<i>Thuja ssp.</i>	11	25.6	Servi	<i>Cupressus spp.</i>	3	7.0
Pitos	<i>Pittosporum spp.</i>	11	25.6	Defne	<i>Laurus nobilis</i>	3	7.0
Şimşir	<i>Buxus spp.</i>	11	25.6	Yasemin	<i>Jasminum officinale</i>	3	7.0
Leylandi	<i>Cupressus leylandi</i>	9	20.9	Ladin	<i>Picea spp.</i>	3	7.0
Zakkum	<i>Nerium olender</i>	4	9.3	Kareks	<i>Carex spp.</i>	2	4.7
Kartopu	<i>Viburnum opulus</i>	7	16.3	Limoni selvi	<i>Cupressus marcocarpa</i>	2	4.7
Süs eriği	<i>Prunus cersifera</i>	6	14.0	Altuni taflan	<i>Euonymus japonica aurea</i>	2	4.7
Gül	<i>Rosa spp.</i>	5	11.6	Palmiye	<i>Chamaerops humilis</i>	2	4.7
Çınar	<i>Platanus orientalis</i>	5	11.6	Ardıç	Juniperusspp	2	4.7
Oya	<i>Lagostromia indica</i>	5	11.6	Vilma	<i>Cupressus gold wilma</i>	2	4.7
Gök nar	<i>Abies spp.</i>	2	4.7	Ortanca	<i>Hydrangea macrophylla</i>	4	9.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

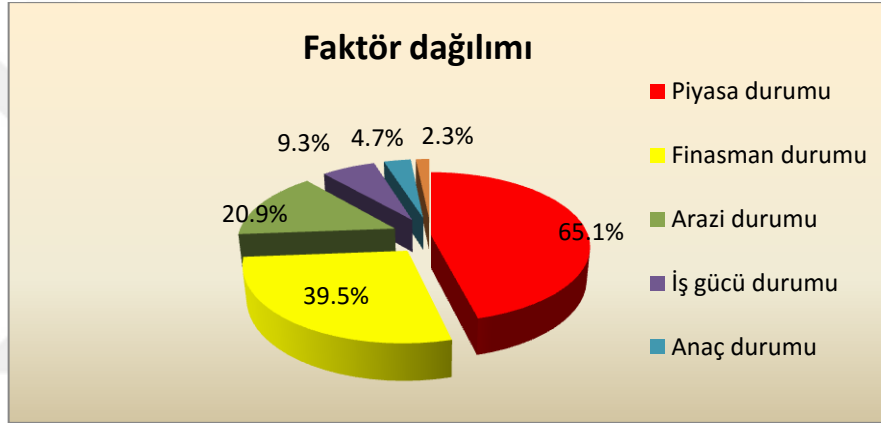
4.2.4. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörler

Çizelge 4.16'da ve Şekil 4.20'de işletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörlerin dağılımı verilmiştir. İşletmecilerin % 65.1'i piyasa durumuna, % 39.5'i finansman durumuna, % 20.9'u arazi durumuna, % 9.3'ü iş gücü durumuna, % 4.7'si anaç durumuna, % 2.3'ü tarımsal destek durumuna göre kararlarını vermektedirler.

Çizelge 4.16 İşletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörlerin dağılımı

Faktör	Sayı	%*
Piyasa durumu	28	65.1
Finasman durumu	17	39.5
Arazi durumu	9	20.9
İş gücü durumu	4	9.3
Anaç durumu	2	4.7
Tarımsal destek durumu	1	2.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

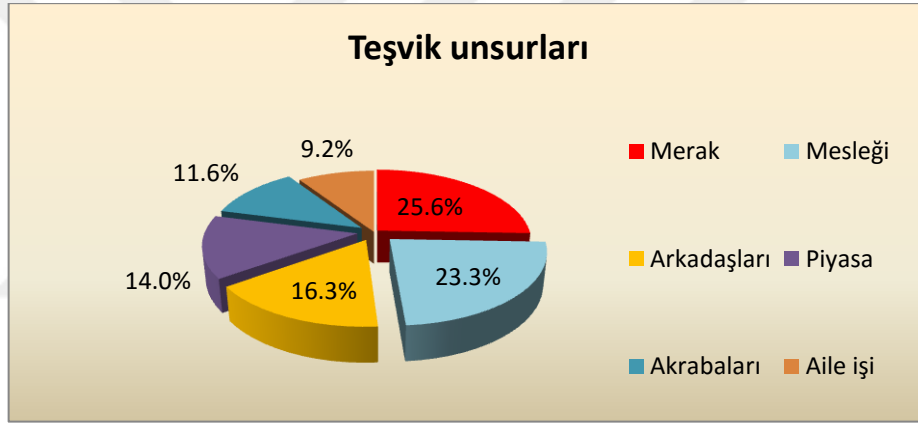
Şekil 4.20. İşletmecilerin her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar verirken etkili olan faktörlerin dağılımı

4.2.5. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları

Dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurlarına bakıldığında işletmecilerin % 25.6'sı merak, % 23.3'ü mesleği, % 16.3'ü arkadaşları, % 14.0'ı piyasa durumu, % 11.6'ı akrabaları, % 9.3'ü ise aile işletmesi olarak belirtmişlerdir (Çizelge 4.17, Şekil 4.21).

Çizelge 4.17. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları

Faktörler	İşletmeci sayısı	%
Merak	11	25.6
Mesleği	10	23.3
Arkadaşları	7	16.3
Piyasa	6	14.0
Akrabaları	5	11.6
Aile işletmesi	4	9.2
Tv programı	-	-
Broşürler	-	-
Tarım il/ilçe müdürlükleri	-	-
Toplam	43	100.0

Şekil 4.21. İşletmecileri dış mekan süs bitkisi üretimine teşvik unsurları

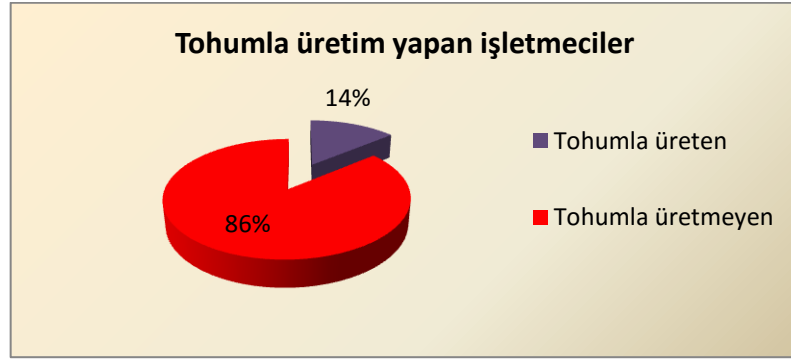
4.2.6 Dış mekan süs bitkileri üretiminde tohum kullanan işletmeciler

Tohumla üretim yapan işletmecilerin sayısı 6 iken, yapmayan işletmeci sayısı 37'dir (Çizelge 4.18 ve Şekil 4.22).

Çizelge 4.18. Tohumla üretim yapan işletmeciler

	İşletmeci sayısı	%
Tohumla üreten	6	14.0
Tohumla üretmeyen	37	86.0
Toplam	43	100.0

Şekil 4.22. Tohumla üretim yapan işletmeciler

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, üretim amaçlı tohumları muhafaza şekline bakıldığında, 1 işletmeci (% 2.3) soğukta nemli muhafaza; 2 işletmeci (% 4.7) soğukta kuru muhafaza yöntemlerini kullanmaktadır. Tohumlarını doğal şartlarda muhafaza eden işletmeci bulunmamaktadır. Ayrıca tohumlara, çimlenmeyi uyarıcı ön işlem uygulayan 4 işletmeci (% 9.3) bulunmaktadır ve işletmecilerin çimlenmeyi uyarıcı ön işlem yöntemleri Çizelge 4.19' da verilmiştir. Tohumla üretim yapan 6 (% 14.0) işletmeci, tohumlarını sonbaharda ekmektedirler. İlkbaharda ekim yapan işletmeci bulunmamaktadır.

Çizelge 4.19. İşletmecilerin çimlenmeyi uyarıcı ön işlem yöntemleri

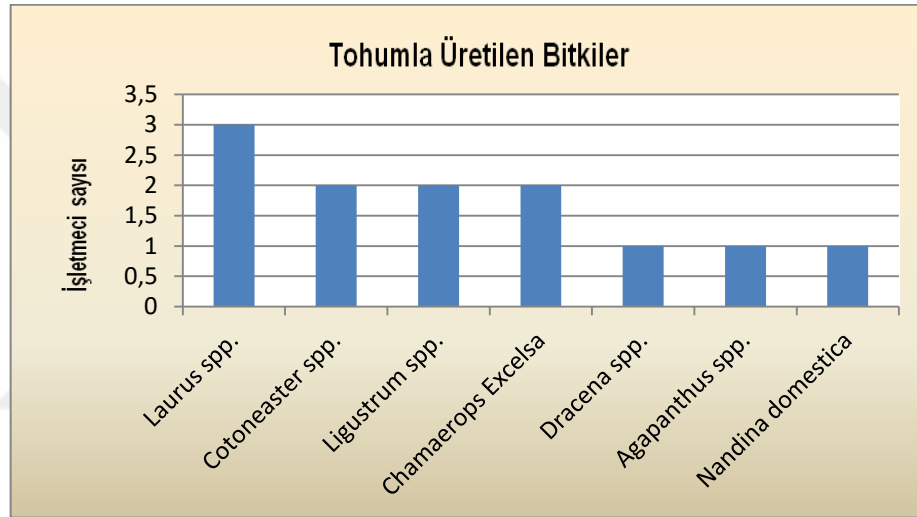
Yöntem	İşletmeci sayısı	%
Katlama	3	7.0
Suda ıslatma	2	4.7
Mekanik yöntemler	1	2.3
Tohumları çatlatma	1	2.3
Kimyasal yöntemler	=	=

4.2.7. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri

Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri durumuna bakıldığında; 3 (% 7.0) işletmeci *Laurus spp.*, 2 (% 4.7) işletmeci *Cotoneaster spp.*, 2 (% 4.7) işletmeci *Ligustrum spp.*, 2 (% 4.7) işletmeci *Chamaerops Excelsa*, 1 (% 2.3) işletmeci *Drecena spp.*, 1 (% 2.3) işletmeci *Agapanthu sspp.*, ve 1 (% 2.3) işletmeci *Nandina domestica* üretimi yapmaktadır (Çizelge 4.20, Şekil 4.23).

Çizelge 4.20. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri

	İşletmecisi sayısı	%
<i>Laurus spp.</i>	3	7.0
<i>Cotoneaster spp.</i>	2	4.7
<i>Ligustrum spp.</i>	2	4.7
<i>Chamaerops Excelsa</i>	2	4.7
<i>Dracena spp.</i>	1	2.3
<i>Agapanthus spp.</i>	1	2.3
<i>Nandina domestica</i>	1	2.3

Şekil 4.23. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri

4.2.8. Dış mekan süs bitkileri tohumlarının ekildiği yerler

Tohumların ekildiği yer sorusuna 1 işletmeci (% 2.3) tohum tavaları; 4 işletmeci (% 9.3) tohum yastıklarına; 1 işletmeci de (% 2.3) viyol cevabını vermiştir (Çizelge 4.21). Tohumları 6 işletmeci de el ile ekmekte, makine ile ekim yapan işletmeci ise bulunmamaktadır.

Çizelge 4.21. Tohumların ekildiği yer dağılımı

	İşletmecisi sayısı	%
Tohum yastıklarına	4	9.3
Tohum tavalarına	1	2.3
Viyollere	1	2.3
Parsellere	-	-

4.2.9. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunları

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan 25 işletmeci (% 58.1) bakım, 16 işletmeci (% 37.2) iş gücü yetersizliği, 6 işletmeci (% 14.0) anaç temini, 6 işletmeci (% 14.0) sulama, 6 işletmeci (% 14.0) teknik bilgi eksikliği, 5 işletmeci (% 11.1) ilaçlı mücadele, 2 işletmeci (% 4.7) aşın tutmaması, 1 işletmeci de (% 2.3) kalem temini konularında sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Çizelge 4.22, Şekil 4.24).

Çizelge 4.22. İşletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunları

Sorunlar	İşletmeci sayısı	%*
Bakım	25	58.1
İş gücü yetersizliği	16	37.2
Anaç temini	6	14.0
Sulama	6	14.0
Teknik bilgi eksikliği	6	14.0
İlaçlı müdahale	5	11.6
Aşının tutmaması	2	4.7
Kalem temini	1	2.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

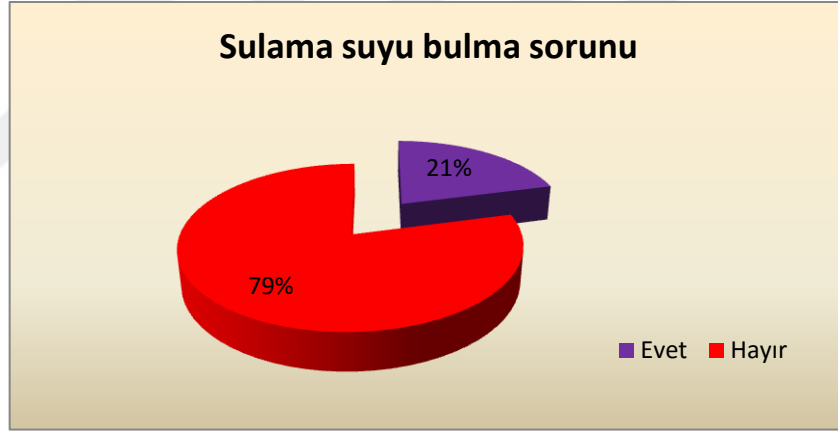
Şekil 4.24. İşletmecilerin, üretim tekniği ile ilgili sorunları

4.2.10. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu

Sulama suyu bulmada sorun yaşayan işletmeci sayısı 9 (% 20.9) olarak belirlenmiştir. 34 işletmeci ise (% 79.9) sulama suyu bulmada sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir (Çizelge 4.23, Şekil 4.25).

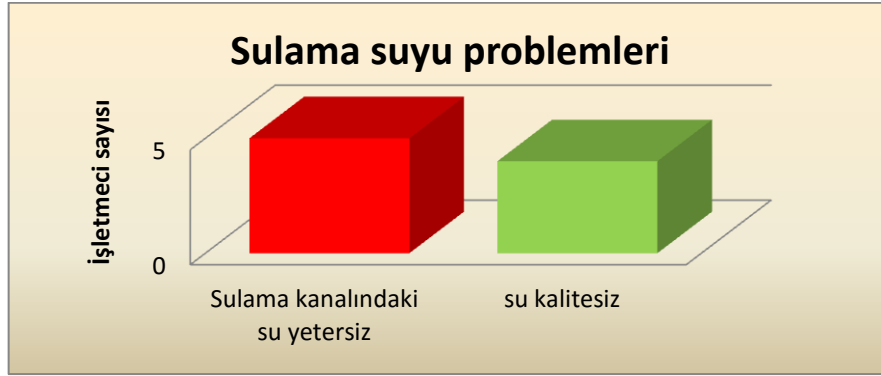
Çizelge 4.23. İşletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu

	Frekans	%
Evet	9	20.9
Hayır	34	79.1
Toplam	43	100.0

Şekil 4.25. İşletmecilerin, sulama suyu bulma sorunu

Sulama suyu bulmada sorun yaşayan işletmecilerin 5'i, sulama kanalındaki su yetersizliği nedeni ile, 4'ü ise su kalitesinin kötü olması nedeni ile su bulma sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.26).

Şekil 4.26. İşletmecilerin sulama suyu problemleri

4.2.11. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin sulama yöntemleri

İşletmecilerin, % 83.7'si yağmurlama yöntemi ile; % 65.1'i salma sulama yöntemi ile; % 46.5'i de damla sulama yöntemi ile sulama yapmaktadır (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24. İşletmecilerin sulama yöntemleri

Yöntemler	İşletmeci sayısı	%*
Yağmurlama	36	83.7
Salma sulama	28	65.1
Damla sulama	20	46.5

*Bir kaç sık işaretlendiği için % yüzü aşmaktadır

4.2.12. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

Uyguladıkları gübre çeşit ve miktarına, işletmecilerin, % 62.8'i kendi tecrübesi, % 32.6'sı tarım uzmanının tavsiyesi, % 25.6'sı toprak analizi sonucu; % 9.3'ü toprak verimine, % 2.3'ü gübre fiyatına, % 2.3'ü de satıcı tavsiyesine göre karar vermektedir. Komşu/arkadaş tavsiyesi, tarımsal yayın araçları ve sermaye nakit durumuna göre gübre uygulayan işletmeci bulunmamaktadır (Çizelge 4.25, Şekil 4.27).

Çizelge 4.25. İşletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

Faktörler	İşletmeci sayısı	%*
Kendi tecrübesi	27	62.8
Tarım uzmanının tavsiyesi	14	32.6
Toprak analiz sonucu	11	25.6
Toprağın verimi	4	9.3
Gübre fiyatı	1	2.3
Satıcının tavsiyesi	1	2.3
Komşu/arkadaş tavsiyesi	-	-
Tarımsal yayın araçları	-	-
Sermaye nakit durumu	-	-

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.27. İşletmecilerin uyguladıkları gübre çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

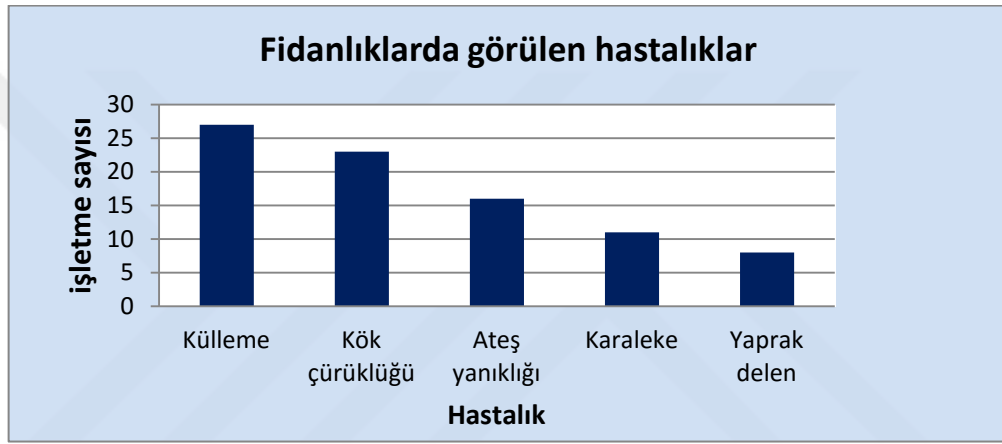
4.2.13. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan fidanlıklarda görülen hastalıklar

Fidanlıklarda en yaygın görülen hastalık % 62.8 oranı ile külleme olmuştur. Bu oranı, % 53.5 ile kök çürüklüğü ve % 37.2 ile de ateş yanıklığı hastalıkları izlemektedir. Kara leke % 25.6, yaprak delen % 18.6 oranında görülmektedir (Çizelge 4.26, Şekil 4.28).

Çizelge 4.26. Fidanlıklarda görülen hastalıklar

Hastalıklar	İşletme sayısı	%*
Külleme	27	62.8
Kök çürüklüğü	23	53.5
Ateş yanıklığı	16	37.2
Kara leke	11	25.6
Yaprak delen	8	18.6

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.28. Fidanlıklarda görülen hastalıklar

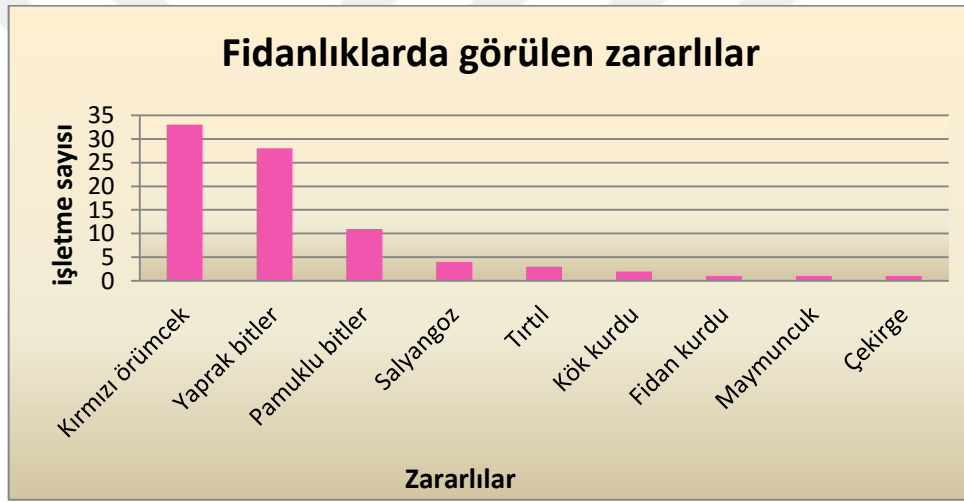
4.2.14. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerde görülen zararlılar

İşletmecilerin % 76.7'si kırmızı örümcek; % 65.1'i yaprak biti; % 25.6'sı pamuklu bit; % 9.3'ü salyangoz; % 7.0'ı tırtıl; % 4.7'si kök kurdu; 2.3'ü fidan kurdu; % 2.3'ü maymuncuk ve % 2.3'ü çekirge zararlılarının görüldüğünü söylemişlerdir (Çizelge 4.27, Şekil 4.29).

Çizelge 4.27.Fidanlıklarda görülen zararlılar

Zararlı	İşletme sayısı	%*
Kırmızı örümcek	33	76.7
Yaprak bitler	28	65.1
Pamuklu bitler	11	25.6
Salyangoz	4	9.3
Tırtıl	3	7.0
Kök kurdu	2	4.7
Fidan kurdu	1	2.3
Maymuncuk	1	2.3
Çekirge	1	2.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.29. Fidanlıklarda görülen zararlılar

4.2.15. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

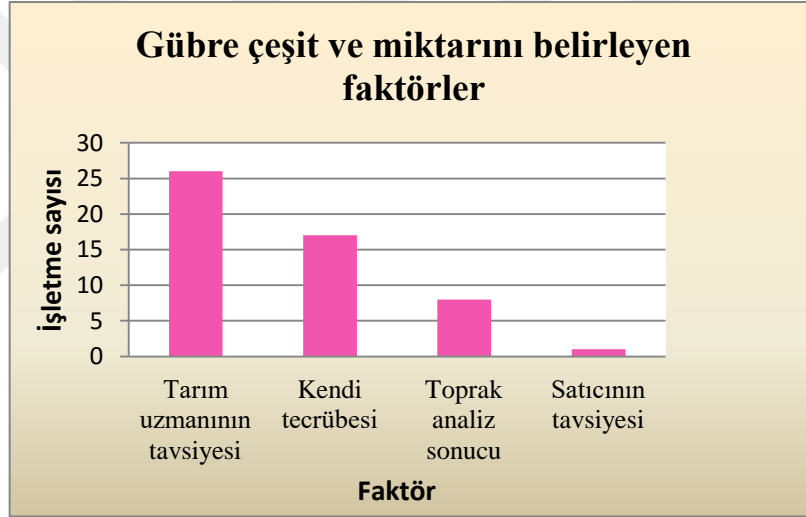
Yalova ilindeki dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler Çizelge 4. 28 ve Şekil 4.30 'da verilmiştir. Uyguladıkları ilaç çeşit ve miktarına işletmecilerin % 60.5'i tarım uzman tavsiyesi; % 39.5'i kendi tecrübesi; % 18.6'sı toprak analizine; % 2.3'ü ise satıcı tavsiyesine göre karar verdiklerini ifade etmişlerdir. Komşu/arkadaş tavsiyesi, ilaç fiyatı, toprağın verimi, tarımsal yayın araçları ve sermaye nakit durumuna göre ilaç uygulayan işletmeci bulunmamaktadır.

Çizelge 4.28. Üreticilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

Faktör	İşletmeci sayısı	%*
Tarım uzmanının tavsiyesi	26	60.5
Kendi tecrübesi	17	39.5
Toprak analiz sonucu	8	18.6
Satıcının tavsiyesi	1	2.3
Komşu/arkadaş tavsiyesi	—	—
İlaç fiyatı	—	—
Toprağın verimi	—	—
Tarımsal yayın araçları	—	—
Sermaye nakit durumu	—	—

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

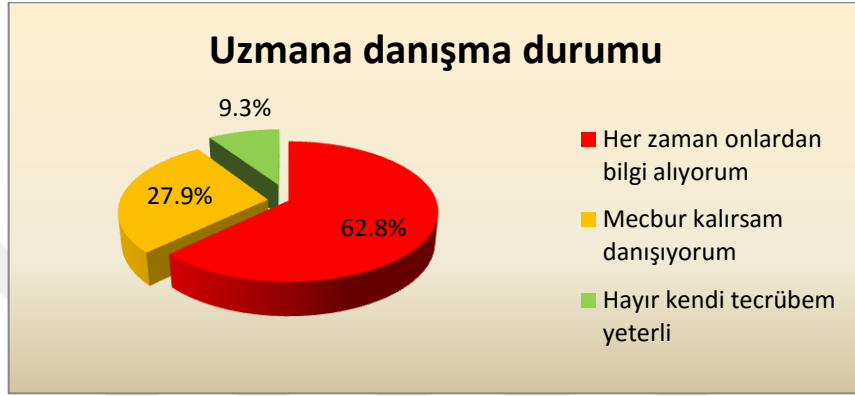
Şekil 4.30. Üreticilerin uyguladıkları ilaç çeşidi ve miktarını belirleyen faktörler

4.2.16. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu

İşletmecilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma sorusuna, % 62.8'i " her zaman onlardan bilgi alıyorum", % 27.9'u "mecbur kalırsam danışıyorum", % 9.3'ü "hayır kendi tecrübem yeterli" cevaplarını vermişlerdir. İşletmecilerin ilaç kullanımı hakkında uzman tavsiyesi alma durumları Çizelge 4.29, Şekil 4.31'de verilmiştir.

Çizelge 4.29. Üreticilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu

Uzman görüşü	İşletmeci sayısı	%
Her zaman onlardan bilgi alıyorum	27	62.8
Mecbur kalırsam danışıyorum	12	27.9
Hayır kendi tecrübem yeterli	4	9.3
Toplam	43	100.00

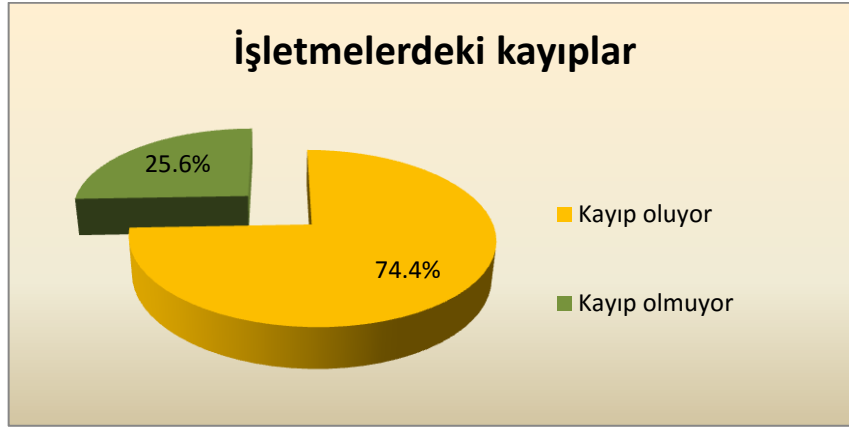
Şekil 4.31. Üreticilerin, ilaç kullanımı hakkında bir uzmana danışma durumu

4.2.17. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerdeki kayıplar

İşletmecilerden, % 74.4'ü kayıpların olduğunu söylerken, % 25.6'sı herhangi bir kayıp olmadığını ifade etmiştir (Çizelge 4.30, Şekil 4.32).

Çizelge 4.30. İşletmelerdeki kayıp durumu

	İşletmeci sayısı	%
Kayıp oluyor	32	74.4
Kayıp olmuyor	11	25.6
Toplam	43	100.0

Şekil 4.32. İşletmelerdeki kayıp durumu

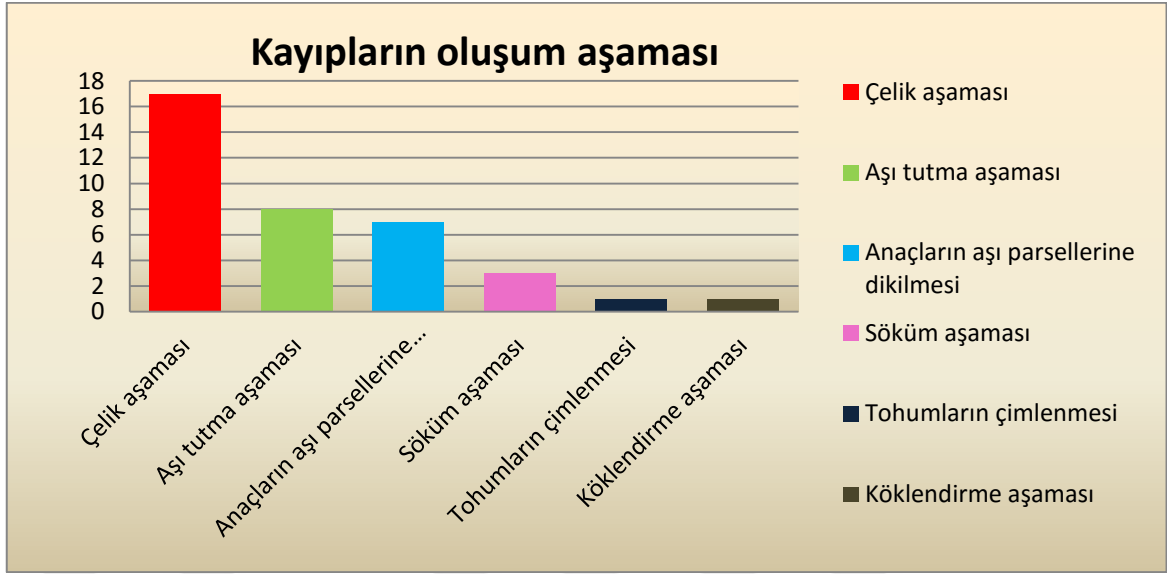
4.2.18. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmelerde fidan kayıplarının oluşum aşaması

İşletmecilerin % 39.5'i çelik aşamasında, % 18.6'sı aşı tutma aşamasında, % 16.3'ü anaçların aşı parseline dikilmesi sırasında, % 7.0'ı söküm aşamasında, % 2.3'ü tohumların çimlenmesi sırasında, % 2.3'ü ise köklendirme aşamasında kayıpların yaşandığını belirtmişlerdir. Kayıp aşamaları ve oranları Çizelge 4.31, Şekil 4.33'de verilmiştir.

Çizelge 4.31. İşletmelerdeki kayıpların oluşum aşaması

Aşamalar	Frekans	%*
Çelik aşaması	17	39.5
Aşı tutma aşaması	8	18.6
Anaçların aşı parsellerine dikilmesi	7	16.3
Söküm aşaması	3	7.0
Tohumların çimlenmesi	1	2.3
Köklendirme aşaması	1	2.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.33. İşletmelerdeki kayıpların oluşum aşaması

4.2.19. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlarını pazarlama şekli

Dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin tamamı fidanlarını toptan pazarlamaktadır. % 67.4'ü ise fidanlarını parakende pazarlamaktadır (Çizelge 4.32, Şekil 4.34).

Çizelge 4.32. Dış mekan süs bitkilerini pazarlama şekli

Pazarlama şekli	Frekans	%*
Toptan satış	43	100.0
Parakende satış	29	67.4

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.34. Dış mekan süs bitkilerini pazarlama şekli

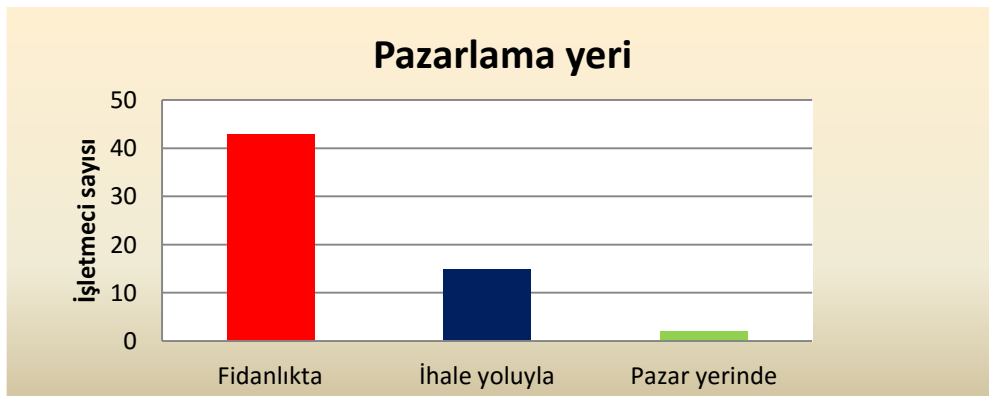
4.2.20. Dış mekan süs bitkisi fidanlarının pazarlama yeri

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan 43 işletmecinin tamamı fidanlarını fidanlıkta; 2 işletmeci (% 4.7) pazar yerinde; 15 işletmeci de (% 34.9) ihale yolu ile pazarlamaktadır (Çizelge 4.33, Şekil 4.35).

Çizelge 4.33. Fidanların pazarlama yeri

Pazarlama yeri	İşletmeci sayısı	%*
Fidanlıkta	43	100.0
İhale yoluyla	15	34.9
Pazar yerinde	2	4.7

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.35. Fidanların pazarlama yeri

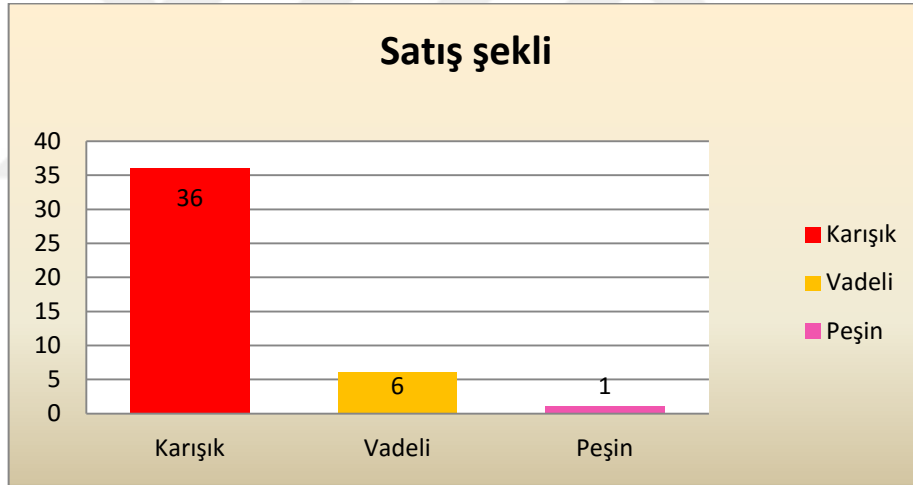
4.2.21. Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin fidanlarını satış şekli

İşletmecilerin % 14'ü fidanlarını vadeli ve % 2.3'ü fidanlarını peşin satmaktadır. % 83.7 işletmeci ise fidanlarını hem peşin hem vadeli olarak satmaktadır (Çizelge 4.34, Şekil 4.36).

Çizelge 4.34. Fidanların satış şekli

	İşletmeci sayısı	%*
Karışık	36	83.7
Vadeli	6	14.0
Peşin	1	2.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

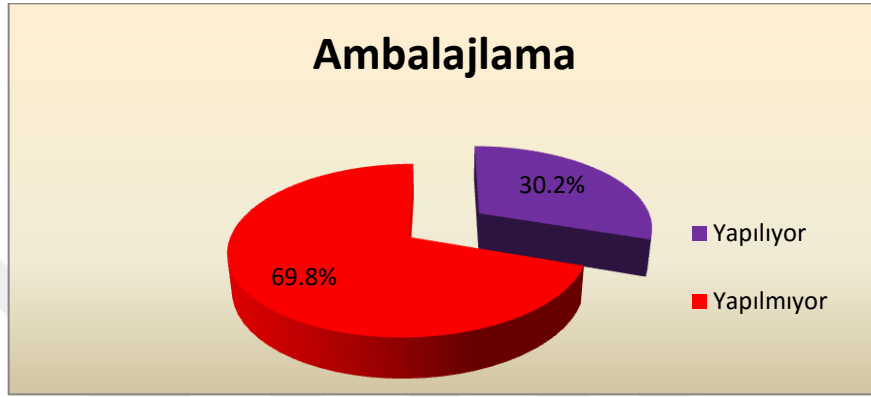
Şekil 4.36. Fidanların satış şekli

4.2.22. Dış mekan süs bitkilerinin nakil sırasında ambalajlanma durumu

Dış mekan süs bitkileri üretimi yapan 30 işletmeci fidanlarını ambalajlamamakta, 13 işletmeci ambalajlamaktadır (Çizelge 4.35, Şekil 4.37).

Çizelge 4.35. Fidanların ambalajlanma durumu

Ambalajlama	İşletme sayısı	%
Yapılıyor	13	30.2
Yapılmıyor	30	69.8
Toplam	43	100.0

Şekil 4.37. Fidanların ambalajlanma durumu

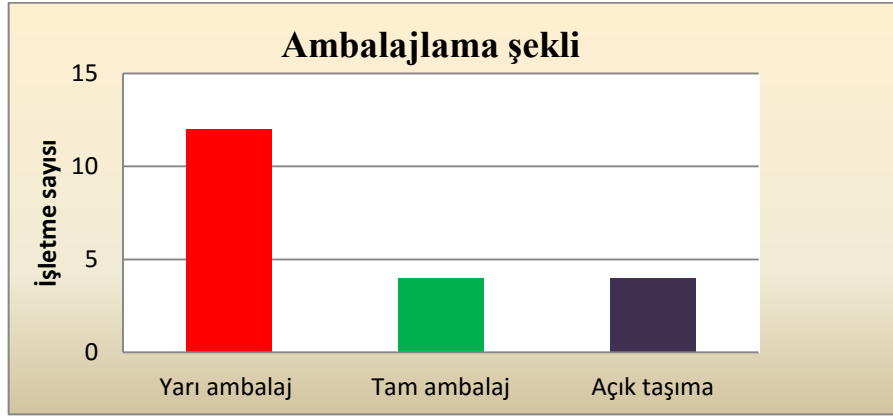
4.2.23. Dış mekan süs bitkilerinin nakil sırasında ambalajlanma şekli

Ambalajlama şekilleri Çizelge 4.36 ve Şekil 4.38 'da verilmiştir. 12 işletmeci (% 27.9) yarı ambalaj; 4 işletmeci (% 9.3) tam ambalaj; 4 işletmeci (% 9.3) de açık taşıma şeklinde fidanlarını ambalajlamaktadır.

Çizelge 4.36. İşletmecilerin fidanlarını ambalajlama şekli

	İşletmeci sayısı	%*
Yarı ambalaj	12	27.9
Tam ambalaj	4	9.3
Açık taşıma	4	9.3

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.38. İşletmecilerin fidanlarını ambalajlama şekli

4.2.24. Dış mekan süs bitkileri fidanlarının etiketlenme durumu

Fidanlarını sadece 4 (% 9.3) işletmeci etiketlemekte, 39 (% 90.7) işletmeci ise etiketlememektedir (Çizelge 4.37, Şekil 4.39).

Çizelge 4.37. Fidanların etiketlenme durumu

	İşletmeci sayısı	%
Etiketlenmiyor	39	90.7
Etiketleniyor	4	9.3
Toplam	43	100.0

Şekil 4.39. Fidanların etiketlenme durumu

Fidanlarını etiketleyen 3 işletmeci 10 fidanda bir, 1 işletmeci ise 20 fidanda bir etiketleme yapmaktadır. 2 işletmeci, etiketinde; etiketi düzenleyen sertifikasyon

kuruluşunun adı ve logosu, tür adı, çeşit adı ve firma adı, diğer 2 işletmeci ise etiketinde tür adı ve firma adı bilgilerini bulundurmaktadır. Sadece 1 işletmeci, fidan etiketlerinde anaç ismi bilgisine yer vermektedir (Çizelge 4. 38).

Çizelge 4.38. İşletmecilerin, etiketlerinde bulundurdıkları bilgiler

Etiket bilgileri	İşletmeci sayısı	%*
Tür adı	5	11.6
Etiketi düzenleyen sertifikasyon kuruluşunun adı ve logosu	2	4.7
Üretici firmanın adı ve adresi	2	4.7
Üretim partisinin numarası	-	-
Üretim yılı	1	2.3
Fidan ve üretim materyalinin sınıfı	-	-
Anaç ismi	1	2.3
"Virüsten Ari'dir" ibaresi	-	-

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

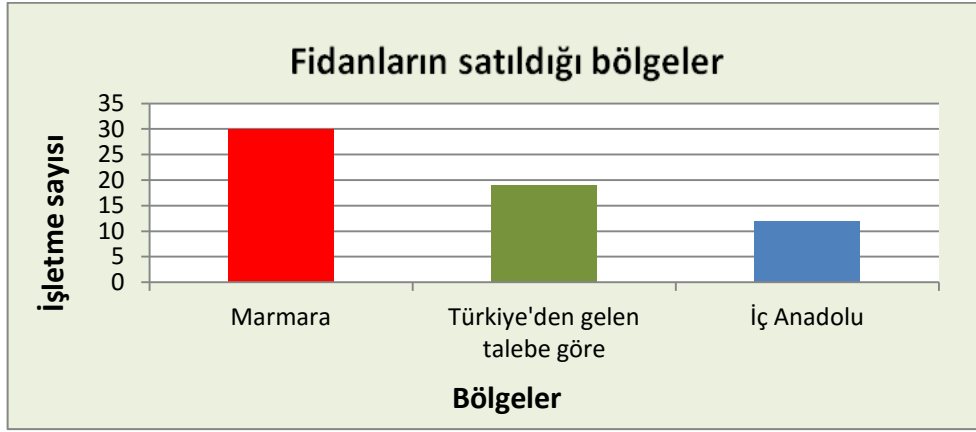
4.2.25. Dış mekan süs bitkileri fidanlarının satıldığı yer ve bölgeler

Yalova ilinde üretilen dış mekan süs bitkilerini, 30 işletmeci Marmara bölgesine, 12 işletmeci İç Anadolu bölgesine ve 19 işletmeci ise Türkiye'den gelen talebe göre fidanlarını satmaktadır (Çizelge 4.39, Şekil 4.40).

Çizelge 4.39 Fidanların satıldığı bölgeler

Bölge	İşletme sayısı	%*
Marmara	30	69.7
Türkiye'den gelen talebe göre	19	44.2
İç Anadolu	12	27.9

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

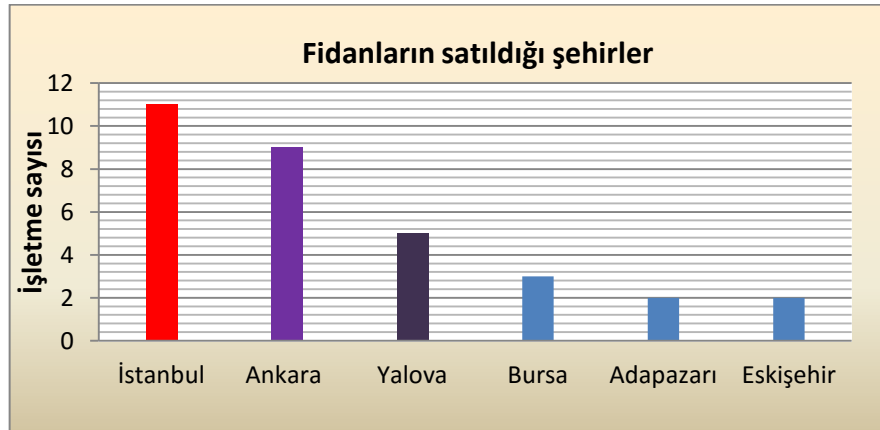
Şekil 4.40. Fidanların satıldığı bölgeler

Şehir olarak bakıldığında, 11 işletmeci İstanbul, 9 işletmeci Ankara, 5 işletmeci Yalova, 3 işletmeci Bursa, 2 işletmeci Adapazarı, 2 işletmeci Eskişehir şehirlerine fidan satışı yapmaktadır (Çizelge 4.40, Şekil 4.41).

Çizelge 4.40 Fidanların satıldığı şehirler

Şehir	İşletme sayısı	%*
İstanbul	11	25.6
Ankara	9	20.9
Yalova	5	11.6
Bursa	3	7.0
Adapazarı	2	4.7
Eskişehir	2	4.7

*Bir kaç şık işaretlenmiştir.

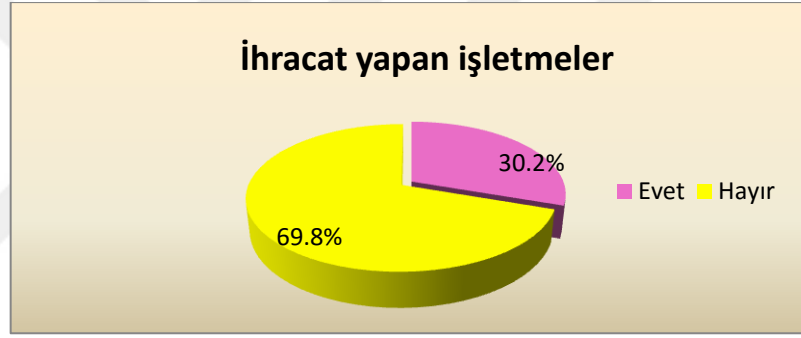
Şekil 4.41. Fidanların satıldığı şehirler

4.2.26. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu

Yalova ilinde üretilen dış mekan süs bitkilerini yurt dışına pazarlayan işletme sayısı 13 (% 30.2), yurt dışına pazarlamayan işletmeci sayısı ise 30 (% 69.8)'dur (Çizelge 4.41, Şekil 4.42).

Çizelge 4.41. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu

İhracat	İşletme sayısı	%
Evet	13	30.2
Hayır	30	69.8
Toplam	43	100.0

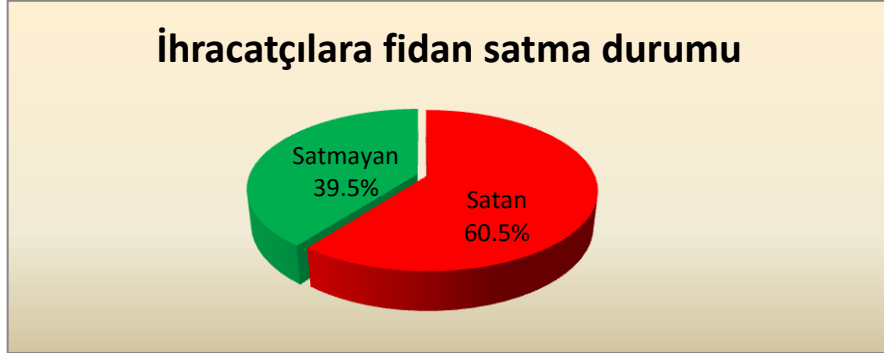
Şekil 4.42. Dış mekan süs bitkilerinin yurt dışına pazarlanma durumu

4.2.27. Dış mekan süs bitkileri işletmecilerin ihracatçılara fidan satma durumu

İşletmecilerin % 60.5'i ihracatçılara fidan satmakta, % 39.5'i ise ihracatçılara fidan satmamaktadır (Çizelge 4.42, Şekil 4.43).

Çizelge 4.42. İşletmecilerin ihracatçılara fidan satma durumu

	İşletmeci sayısı	%
Satan	26	60.5
Satmayan	17	39.5
Toplam	43	100.0

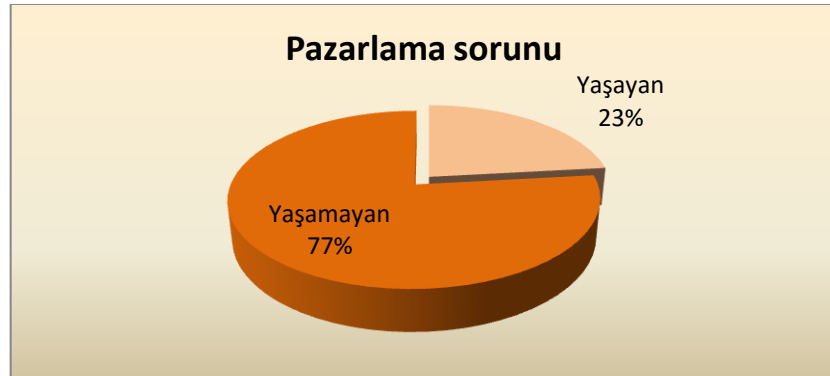
Şekil 4.43. İşletmecilerin ihracatçılara fidan satma durumu

4.2.28. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları

Pazar sorunu yaşayan işletmecilerin oranı % 23.3 iken, pazar sorunu yaşamayanların oranı % 76.7 olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.43, Şekil 4.44).

Çizelge 4.43. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları

	İşletmeci sayısı	%
Yaşayan	10	23.3
Yaşamayan	33	76.7
Toplam	43	100.00

Şekil 4.44. İşletmecilerin pazar sorunu yaşama durumları

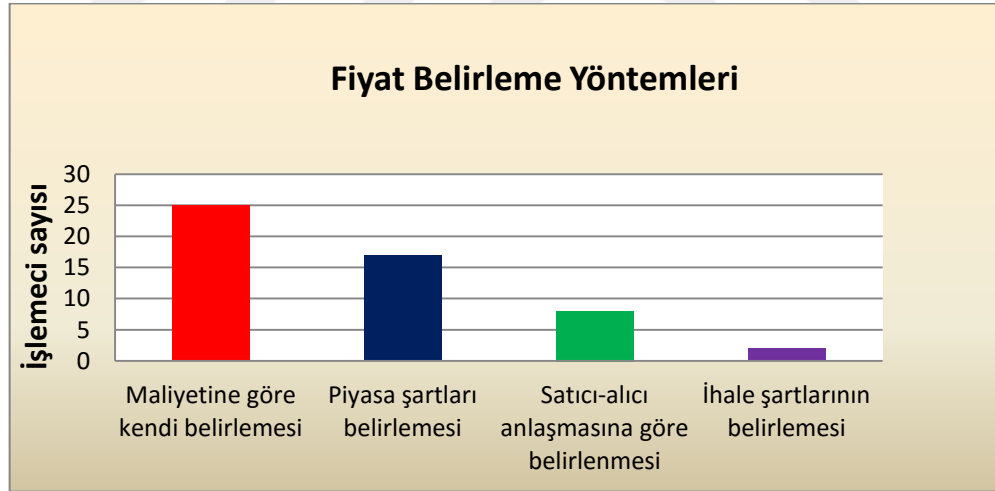
4.2.29. Dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri

İşletmecilerin % 58.1'i fidan fiyatlarını, maliyetlerine göre kendi belirlemekte; % 39.5'i piyasa şartlarına göre; % 18.6'sı satıcı-anlaşmasına göre ve % 4.7'si ihale şartlarına göre belirlemektedir (Çizelge 4.44, Şekil 4.45).

Çizelge 4.44. İşletmecilerin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri

Fiyat belirleme yöntemleri	İşletmeci sayısı	%*
Maliyetine göre kendi belirlemesi	25	58.1
Piyasa şartları belirlemesi	17	39.5
Satıcı-alıcı anlaşmasına göre belirlenmesi	8	18.6
İhale şartlarının belirlemesi	2	4.7

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.45. İşletmecilerin fidan fiyatlarını belirleme yöntemleri

4.2.30. Dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin 2014 fidan fiyatlarından memnuniyet durumları

İşletmecilerin % 65.1'i 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnun, % 34.9' u ise memnun değildir (Çizelge 4.45, Şekil 4.46).

Çizelge 4.45. İşletmecilerin 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnuniyet durumları

Memnuniyet durumu	İşletmeci sayısı	%
Evet	28	65.1
Hayır	15	34.9
Toplam	43	100.0

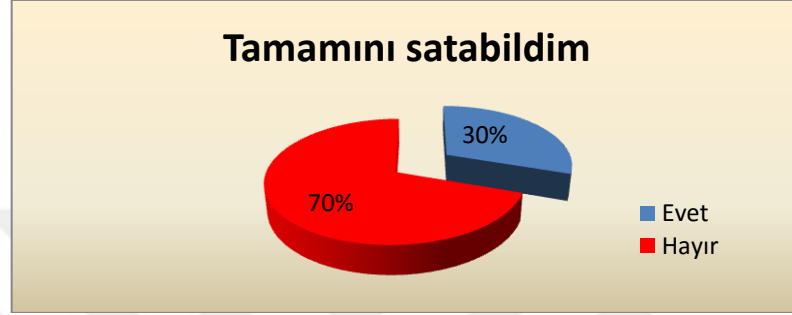
Şekil 4.46. İşletmecilerin 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnuniyet durumları

4.2.31. 2014 yılı fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı

İşletmecilerin 2014 fidanlarının tamamını satma oranları Çizelge 4.46, Şekil 4.47'de verilmiştir. İşletmecilerin % 69.8'i fidanların tamamını satamamış, % 30.2'si satabilmiştir.

Çizelge 4.46. 2014 yılında fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı

Tamamını satabilme	İşletmeci sayısı	%
Evet	13	30.2
Hayır	30	69.8
Toplam	43	100.0

Şekil 4.47. 2014 yılında fidanlarının tamamını satabilen işletmecilerin dağılımı

4.2.32. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler

Yalova ilindeki dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin pazarlama konusunda yardım alma oranları Çizelge 4.47 ve Şekil 4.48'de verilmiştir. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeci oranı çok düşük olup % 4.7'dir. Pazarlama yardımı alan işletmeci oranı ise % 95.3'tür.

Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler, sadece diğer üreticilerden yardım almakta; aracılar, ihracatçılar, tarım teşkilatı ve üniversitelerden yardım alan işletmeci ise bulunmamaktadır.

Çizelge 4.47. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler

	İşletmeci sayısı	%
Alan	2	4.7
Almayan	41	95.3
Toplam	43	100.0

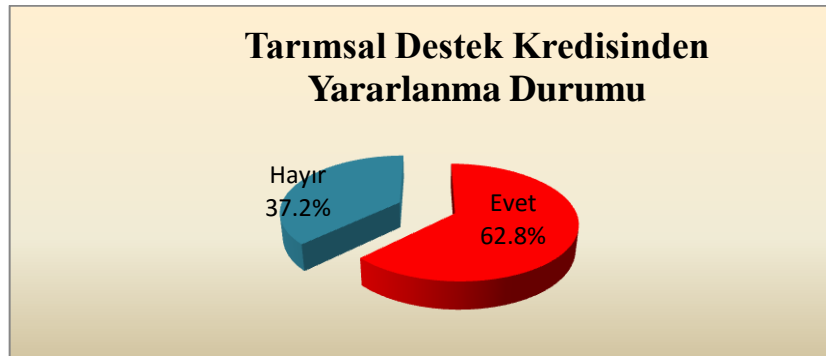
Şekil 4.48. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler

4.2.33. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler

Tarımsal destek kredisi alan işletmeci oranı % 62.8; almayan işletmeci oranı ise % 37.2 olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.48, Şekil 4.49).

Çizelge 4.48. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler

Kredi	İşletmeci sayısı	%
Evet	27	62.8
Hayır	16	37.2
Toplam	43	100.0

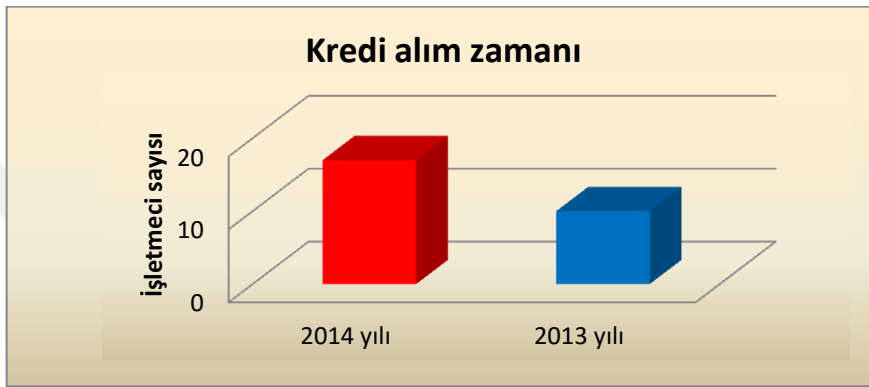
Şekil 4.49. Tarımsal destek kredisi alan işletmeciler

2014 yılında yapılan bu çalışmada; 10 işletmeci en son 2013 yılında, 17 işletmeci de en son 2014 yılında tarımsal destek kredisi almıştır (Çizelge 4.49, Şekil 4.50).

Çizelge 4.49. İşletmecilerin en son tarımsal destek kredisi aldıkları zaman

Yıllar	İşletmeci sayısı	%
2013	10	23.3
2014	17	39.5

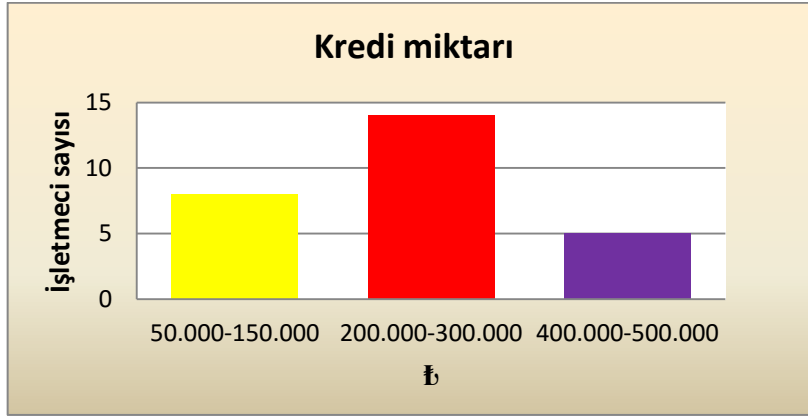

Şekil 4.50. İşletmecilerin en son tarımsal destek kredisi aldıkları zaman

İşletmecilerin aldıkları tarımsal destek kredi miktarlarına bakıldığında alınan en yüksek kredinin 500.000 ₺ , en düşük kredinin de 50.000 ₺ olduğu görülmektedir (Çizelge 4.50, Şekil 4.51).

Çizelge 4.50. İşletmecilerin aldıkları tarımsal kredi miktarları

Kredi miktarı (₺)	İşletme sayısı	%
50.000-150.000	8	18.6
200.000-300.000	14	32.6
400.000-500.000	5	11.7

Şekil 4.51. İşletmecilerin aldıkları tarımsal kredi miktarları

4.2.34. Dış mekan süs bitkileri üretimi yapılan işletmecilere yetkililerce yapılan denetimler

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında 15 Mayıs 2009 tarihli 27229 sayılı resmi gazetesinde yayınlanan tohumculuk sektöründe yetkilendirme ve denetleme yönetmeliğine göre denetleme yapılmaktadır. Bu yönetmeliğin amacı tohumları yetiştiren, işleyen ve satışa hazırlayan, dağıtan ve satan gerçek veya tüzel kişiliklerin yetkilendirilmesi ve denetlemesiyle ilgili usulleri belirlemektir. Bu yönetmelik kapsamında fidan, fide ve süs bitkileri üreticilerinin yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile yetkilendirilen gerçek ve tüzel kişilerin denetimine ilişkin iş ve işlemleri kapsar. Bu yönetmelik 31.10.2006 tarihli ve 5553 sayılı tohumculuk kanununun 8. maddesine dayandırılarak hazırlanmıştır. Yalova ilinde yapılan denetlemelere göre işletmenin yeterli binaya sahip olması, araziye ait tapu, kira sözleşmesinin aslı veya il müdürlüğünce onaylı örneği, başvuru sahibi tarafından düzenlenecek olan yıllık kapasite beyanı, fidan üreticilerinin yükümlülükleri; üretim ve satışlara ait kayıtları 5 yıl süresince muhafaza etmek üretim kapasitesine uygun depo, ziraat mühendisi/peyzaj mimarı çalıştırma durumu, bakanlık tarafından davet edildikleri eğitim ve toplantılara katılmak, vergi levhasının aslı ve il müdürlüğünce onaylı örneği bakanlıkça denetimler arasında yer alan unsurlardır (Anonim, 2009)

Yalova ili dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin, yapılan denetimlerle ilgili verdikleri cevaplar Çizelge 4.51' de verilmiştir.

Çizelge 4.51. Dış mekan süs bitkileri üretimi yapılan işletmecilere yetkililerce yapılan denetimler

Denetim	İşletmeci sayısı	%*
Pasaport kontrolü	13	31.2
Teknik kontrol	1	2.3
Materyal kontrolü	1	2.3
Hastalık/zararlı kontrolü	5	11.6
Toprak analizi	15	34.9
Etiket/sertifikasyon	2	4.7
Sigorta kontrolü	1	2.3
Aşı kontrolü	2	4.7
Yapılmıyor	12	27.9

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında 12 Ocak 2011 tarihli 27813 sayılı resmi gazetesinde yayınlanan bitki pasaportu sistemi ve operatörlerin kayıt altına alınması hakkında yönetmeliğe göre işletmelerin pasaport kontrolleri yapılmaktadır. Yönetmeliğin birinci bölümüne göre; bu yönetmeliğin amacı; zararlı organizma taşıyıcısı olabilecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bunları üreten, ithalatını ve ticaretini yapan ve depolayanları kayıt altına almak ve herhangi bir zararlı organizmaya rastlanması durumunda kaynağı bulunarak gerekli tedbirleri almaktır.

Yönetmelikte yer alan beşinci bölüme göre, resmi kontroller; kayıt kontrolü ve arazi kontrolü olarak yapılmaktadır. Bu yönetmeliğe göre kayıtlı operatörlerin belgeleri yılda en az bir defa kontrol edilmektedir. "Operatörlerin kayıt ve bitki pasaportu ile ilgili saklamak zorunda olduğu belgeler kontrol edilir. Üretilen veya ticareti yapılan bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile ilgili kayıtlar kontrol edilir". Arazi kontrolünde ise "Operatörün temin edeceği arazi haritası ile ekili ve dikili ürünlerin dağılımı ve bunların hangilerinin kontrole veya bitki pasaportuna ihtiyaç olduğu belirlenir. Bu bilgiler doğrultusunda bitki sağlığı kontrolleri yapılır." Yine bu bölümde yer alan maddeye göre; vejetasyon kontrolü yılda bir kere ve uygun dönemde yapılmaktadır. Üretim yapan, depolayan ve stoklayan firmalar yetkili müdürlükten süs bitkisi üretici belgesi almak zorundadır (Anonim, 2011b).

4.2.35. İşletmelerin denetim sıklığı

Tarım Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından sadece üreticilik yapabileceğine dair ruhsat verildiği zaman denetim yapılmaktadır. İhracat olduğu zaman denetlenen işletmelerin sayısı 11 (% 25.6) iken, yılda bir kez denetim yapılan (SGK, Tarım İl Müdürlüğü, Vergi Dairesi, pasaport denetimi vs.) 18 işletme (% 41.9) olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.52).

Çizelge 4.52. İşletmelerin denetim sıklığı

Denetim sıklığı	İşletmeci sayısı	%
Ayda bir kez	1	2.3
Üç ayda bir kez	1	2.3
Yılda bir kez	18	41.9
İhracat oldukça	11	25.6

4.2.36. İşletmecilerin denetimlerden memnuniyet durumu

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin yalnızca 1 tanesi denetimlerden memnun değildir (Çizelge 4.53). İşletmeci, memnun olmama sebebi olarak da, denetimi yapan yetkililerin teknik bilgilerinin yeterli olmadığını ifade etmiştir.

Çizelge 4.53. İşletmecilerin denetimlerden memnuniyet durumu

Memnuniyetlik	İşletmeci sayısı	%
Olanlar	30	69.8
Olmayanlar	1	2.3
Kararsız	12	27.9
Toplam	43	72.1

4.2.37. İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlar

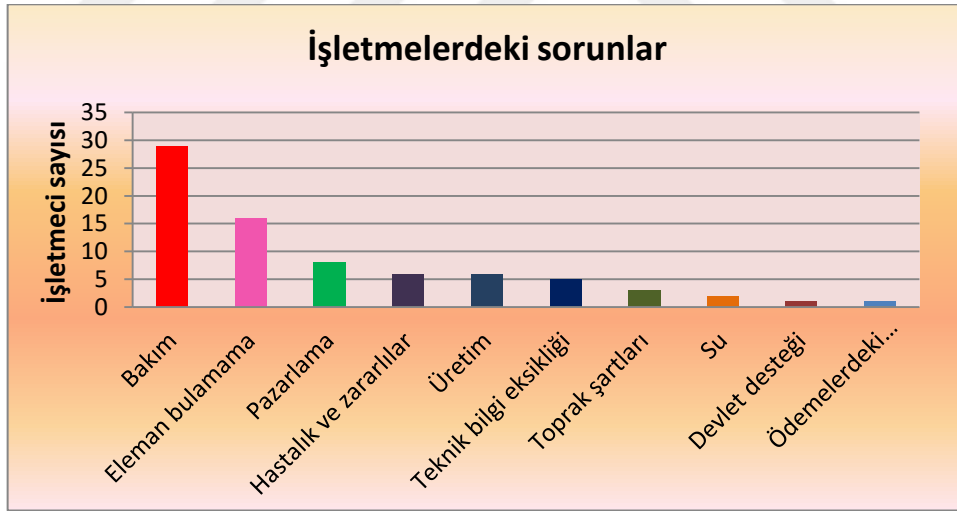
İşletmecilerin % 67.4' ü bakım, % 37.2'si eleman bulma, %18.6'sı pazarlama, %14.0'ı hastalık ve zararlılar, üretim, % 11.6'sı teknik bilgi eksikliği, % 7.0'ı toprak şartları, %

4.7'si su, %2.3'ü devlet desteği, ödemelerdeki istikrarsızlık ve iklim şartları konularını, işletmelerdeki en büyük sorunlar olarak ifade etmişlerdir (Çizelge 4.54, Şekil 4.52).

Çizelge 4.54. İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlar

Sorunlar	İşletmeci sayısı	%*
Bakım	29	67.4
Eleman bulamama	16	37.2
Pazarlama	8	18.6
Hastalık ve zararlılar	6	14.0
Üretim	6	14.0
Teknik bilgi eksikliği	5	11.6
Toprak şartları	3	7.0
Su	2	4.7
Devlet desteği	1	2.3
Ödemelerdeki istikrarsızlık	1	2.3
İklim şartları	—	—

*Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.

Şekil 4.52. İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlar

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Dünyada süs bitkileri; özellikle gelişmiş ülkelerde hızla artan ve ticari anlamda kendine büyük pay edinen bir sektördür. Türkiye'de ise süs bitkisi sektörü son yıllarda önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Bu gelişim, sektörün çalışanlarında da ciddi anlamda alternatif istihdam sağlamıştır (Karagüzel, 2010). Sektör gelişimine gerek devlet tarafından gerekse özel sektör tarafından olumlu katkılar sağlanmıştır. 90'lı yılların sonundan itibaren süs bitkileri üretimi ve pazarlaması tarım sektöründe kendine önemli bir yer edinmeye başlamıştır (Yazıcı, 2015).

Çalışmada Yalova ilinde faaliyet gösteren dış mekan süs bitkilerinin mevcut durumu araştırılarak, sorunları belirlenmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Çalışmada Tarım İl Müdürlüğü'nce ruhsatlı 43 adet dış mekan süs bitkileri üreticisi (ağaç, ağaçcık, çalı grubu üreten) ile yapılan anket sonucuna göre; Yalova ilinde bulunan dış mekan süs bitkileri işletmecilerinin yaş ortalaması 44 olarak belirlenmiştir. İşletmecilerin % 55'i 36-45 yaş grubu arasında yer almaktadır. Yalova ilinde yalnızca dış mekan süs bitkilerine yönelik yapılmış bir anket çalışmasına rastlanmamıştır.

Yalova'da yapılan (Temel, 2011) çalışmada; ilde iç mekan, dış mekan, kesme çiçek üretimi yapan firmalara anket çalışması yapılmış ve çalışmada 23 adet dış mekan süs bitkileri üretimi yapan firmalar dikkate alınmıştır. Toplam süs bitkisi üretimi grubunda dış mekan süs bitkilerinin ağırlıklı faaliyet oranının % 25.6 olduğu görülmüştür. Çalışma sonucuna göre yaş ortalamasının 48 olduğu belirtilmiştir. Ay (2009) Yalova'da faaliyette bulunan 52 adet süs bitkileri işletmecileri ile anket çalışması yapmış ve çalışmasına göre işletmecilerin % 31.1'i dış mekan bitki yetiştiriciliği yapmakta olduğunu rapor etmiştir. Aydoseli (2001)'in çalışmasında ise dış mekan süs bitkileri üretimi yapan 28 işletmeci bulunmaktadır. Bu sonuçlar, Yalova ilindeki dış mekan süs bitkileri üretiminin zamanla artmakta olduğunu göstermektedir.

Yapılan çalışma sonucunda işletmecilerin % 81.4'ünün cinsiyetinin erkek olduğu ortaya çıkmıştır. Temel (2011) çalışmasında, Yalova ilinde süs bitkisi üreticilerinin ise % 95.6'sının cinsiyetinin erkek olduğunu, Ay (2009) ise işletmecilerin % 82.7'sinin erkek olduğunu ifade etmiştir. İşletmecilerin fidancılık deneyimleri ortalama 19 yıldır. 20 yıl

üzerinde deneyime sahip olan işletmeci oranı % 34.9'dur. Temel (2011)'in araştırmasında ise, süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerden, 20 yıl üzerinde deneyime sahip olan işletmeci oranı % 47.8 olarak belirlenmiştir. Ay (2009)' in çalışmasına göre, süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerden % 82.7 gibi önemli bir bölümü en az 7 yıldır bu işi yapmaktadır. Bu değerlere göre, süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin deneyim yılının yüksek olduğu görülmektedir.

Dış mekan süs bitkileri üreten işletmecilerin eğitim seviyesine bakıldığında, % 34.9'u lise mezunu iken lisans mezunu işletmeci oranı % 30.2 olarak bulunmuştur. Temel (2011)' in yaptığı anket çalışmasına göre, Yalova ilinde süs bitkisi üreten işletmecilerden % 32.2'si lise, % 34.4'ü üniversite mezunu olarak ifade edilmiştir. Ay (2009)'ın yaptığı anket sonucuna göre, Yalova ilinde süs bitkisi üreten işletmecilerin % 55.8'i lise, % 32.7'si üniversite mezunudur. Bu sonuçlara göre işletmecilerin eğitim seviyelerinde, yıllara göre fark edilir bir artış yaşanmamıştır.

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelerin üretim alanı ortalama 79. 3023 da alandır. Üretim alanı 70.00 da alandan büyük işletmeci oranı % 32.6'dır. İşletmecilerin kiralamış oldukları arazi ortalaması 86.65 da, mülkleri kendilerine ait arazi ortalaması 10.55 da'dır.

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin yıllık ortalama elde ettikleri gelirleri 1 milyon 108 bin ₺ olarak belirlenmiştir. 800 bin ₺ üzeri gelir elde eden işletmeci oranı % 41.9 olarak belirlenmiştir.

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin %58.1'i tarımsal ürün sigortası yaptırmaktadır ve işletmecilerin ortalama 2 yıldır tarımsal ürün sigortası yaptırdıkları görülmüştür. (Temel, 2011)'in Yalova ilindeki süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerle yaptığı araştırmada ise bu oranın yalnızca % 1.2 olduğu görülmektedir. Bu da göstermektedir ki, son yıllarda tarımsal ürün sigortası yaptırılması, süs bitkileri üretimi yapılan işletmelerde hızla yaygınlaşmaktadır.

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapılan işletmelere herhangi bir zarar gelme durumu incelendiğinde, daha önce fidanlıkları zarara uğramış işletmeci oranının % 39.5 olduğu

ve en fazla bu zararın % 37.2 oranı ile rüzgar kaynaklı gerçekleştiği görülmektedir. Bu oranın yüksek olması, tarımsal ürün sigortasının önemini göstermektedir.

İşletmelerin % 90.7'si ziraat mühendisi / peyzaj mimarı çalıştırmaktadır. Temel (2011)' in çalışmasında çıkan sonuca göre ise; bu oran yalnızca % 23.3'tür. Bu değerlere göre işletmecilerin, teknik eleman çalıştırma oranlarında artış yaşanmış olsa da işletmelerin üretim alanları dikkate alındığında, işletmedeki teknik eleman sayısının yetersiz kaldığı görülmektedir. İşletmecilerin % 70'i danışman çalıştırmamaktadır. İşletmelerde çalışan daimi işçi sayısı ortalama 18'dir.

Yalova ilinde dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin % 86'sı Tarım İl Müdürlükleri'nden destek almamaktadır. İşletmecilerin % 7 si en çok bakım konularında destek alır iken, % 69.8 'i teknik bilgilerinin daha iyi olduğunu düşünerek destek almayı düşünmemektedir.

İşletmecilerin fidancılıkla ilgili bir kursa katılma oranları oldukça düşüktür. İşletmecilerin sadece % 7.0'ı fidancılıkla ilgili bir kursa katılmıştır.

Dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin % 86.0'ı fidanlık tesislerini kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğini planlamamıştır.

Yıllık fidan üretim planı yapan % 44.2 işletme bulunmaktadır.

İşletmecilerin % 65.1'i piyasa durumuna göre her yıl ne kadar fidan yetiştirileceğine karar vermektedir.

İşletmecilerin, üretimini en çok tercih ettikleri ürünler %79.1 oranı ile taflan, %39.5 oranı ile alev ağacı, %27.9 oranı ile mavi servi, %25.6 oranı ile mazı, pitos ve şimşir olduğu görülmektedir. En çok üretilen diğer dış mekan süs bitkileri ise, leylandi, bodur alev, kartopu, süs eriği, gül, çınar, oya, aşılı selvi, zakkum, ortanca, toros sediri, meşe, lavanta ve servi'dir. Aydoseli (2001)'in çalışmasına göre en fazla üretilen bitkiler, *codiaeum spp.*, *ficus spp.*, *dracaena spp.* ve *yucca* cinsinin odunlu türleridir. Temel (2011)'in çalışmasında ise en çok üretilen dış mekan süs bitkileri; gül, leylandi, frezya,

difenbahya bitkileridir. Bu oranlar kıyaslandığında, bitkilerin üretim miktarının yıllara göre değişiklik gösterdiği söylenebilir.

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin % 25'i merakları doğrultusunda bu mesleğe yönelmiştir.

İşletmecilerin % 86'sı tohumla üretim yapmamaktadır. Tohumla üretimi yapılan dış mekan süs bitkileri durumuna bakıldığında; en yüksek oranla (%7.0) *Laurus spp.*, üretilmekte *Cotoneaster spp.*, *Ligustrum spp.*, *Agapanthus spp.*, *Chamaerops Excelsa*, *Nandina domestica* ve *Drecena spp.* bitkilerinin üretimi yapılmaktadır. Tohumların ekildiği yer olarak da en fazla % 9.3 oranı ile tohum yastıkları tercih edilmektedir.

Dış mekan süs bitkisi üretimi yapan işletmecilerin üretim tekniği ile ilgili sorunlarına bakıldığında;

- %37.2'sinin iş gücü yetersizlik sorunu
- % 14.0'ünün anaç temini, sulama ve teknik bilgi eksikliği sorunu
- % 11.1'inin ilaçlı mücadele sorunu
- % 4.7'sinin aşu tutmama sorunu
- %2.3'ünün de kalem temin etme sorunu yaşadıkları belirlenmiştir.

Sulama suyu bulmada sorun yaşayan işletmeci oranı % 20.9'dur. İşletmecilerin en fazla oranla % 11.7'si sulama kanalındaki su yetersizliği nedeniyle sorun yaşamaktadır. En fazla % 83.7 oranı ile yağmurlama sulama yöntemi ile sulama yapılmaktadır.

Uyguladıkları gübre çeşit ve miktarına işletmecilerin, % 62.8'i kendi tecrübesi ile karar vermektedir.

Fidanlıklarda en yaygın olarak görülen hastalık % 62.8 oranı ile külleme en yaygın olarak görülen zararlı ise % 76.7 oranı ile kırmızı örümcek olmuştur.

İşletmecilerin % 60.5'i tarım uzman tavsiyesi ile uyguladıkları ilaç çeşit ve miktarına karar vermektedir. İşletmecilerin büyük bir oranının ziraat mühendisi veya peyzaj mimarı çalıştırıyor olması bu oranın yüksek çıkmasına sebep olduğu düşünülebilir.

İşletmecilerin % 62.8'i ilaç kullanımı hakkında her zaman bir uzmana danışmaktadır.

İşletmecilerden % 74.4'ü fidanlıklarında kayıplar (zaiyat) yaşanmaktadır ve en fazla kayıp % 39.5 oran ile çelik aşamasında oluşmaktadır.

Dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin tamamı fidanlarını toptan satarken; toptan satanların % 67.4'ü de parakende de pazarlamaktadır.

Yalova ilinde dış mekan süs bitkileri üretimi yapan işletmecilerin tamamı fidanlarını fidanlıkta satmaktadır. Hem fidanlıkta satan hem de %34.9'u da ihale yolu ile pazarlamaktadır.

İşletmecilerin % 36'sı fidanlarını peşin ve/veya vadeli olarak satmaktadır.

İşletmecilerin % 69.8'i bitkileri nakil sırasında ambalajlamamaktadır.

İşletmecilerin % 90.7'si fidanlarını etiketlememektedir.

Üretilen dış mekan süs bitkileri en çok % 69.7 oranı ile Marmara Bölgesi'ne satılmaktadır.

Üretilen dış mekan süs bitkileri en çok % 25.6 oranı ile İstanbul iline satılmaktadır. İşletmecilerin % 30.2'si ürettikleri, dış mekan süs bitkilerini yurt dışına pazarlamaktadır, işletmecilerin % 60.5'i ihracatçılara fidan satmaktadır.

Pazar sorunu yaşayan işletmeci oranı % 23.3'tür. Temel (2011)'in çalışmasına göre bu oran % 46.7' dir

İşletmecilerin % 51.1'i fidan fiyatlarını, maliyetlerine göre kendi belirlemektedir.

İşletmecilerin % 65.1'i 2014 dış mekan süs bitkileri fidan fiyatlarından memnundur.

İşletmecilerin % 69.8' i 2014 yılında fidanların tamamını satamamıştır.

Pazarlama konusunda yardım alan işletmeci oranı çok düşük olup % 4.7'dir. Pazarlama konusunda yardım alan işletmeciler, sadece diğer üreticilerden yardım almaktadır.

Tarımsal destek kredisi alan işletmeci oranı % 62.8'dir. Temel (2011)' in çalışmasında tarımsal amaçlı kredi kullanım oranı yalnızca % 2.2'dir. Buna göre, kredi kullanımının son yıllarda tercih edildiği görülmektedir.

Üretici firmaların %72.1'i çeşitli şekillerde denetime tabii tutuluyor iken, işletmelerin % 27.9'u denetimin yapılmadığını ifade etmiştir. Bu durum süs bitkisi sektöründeki işletmelere yapılan denetim uygulamalarının yönetmelikteki eksikliklerinden kaynaklanmaktadır ve 2015 yılı itibariyle devlet politikası gündeminde yer almaktadır (Süsbir, 2015).

İşletmecilere göre fidanlıklarda yaşanan en büyük sorunlara bakıldığında;

- ✓ % 67.4'ünün bakım,
- ✓ % 37.2'sinin eleman bulma,
- ✓ % 18.6'sının pazarlama,
- ✓ % 14.0'ının hastalık ve zararlı,
- ✓ % 14.0'ının üretim,
- ✓ % 11.6'sının teknik bilgi,
- ✓ % 7.0'ının toprak şartları,
- ✓ % 4.7'sinin su sıkıntısı,
- ✓ % 2.3'ünün devlet desteği sorunu,
- ✓ % 2.3'ünün ödemelerdeki istikrarsızlık,

% 2.3'ünün iklim şartları ile ilgili sorunları vardır. (Bir kaç şık işaretlendiği için yüzde yüzü aşmaktadır.)

Temel (2011)'in çalışmasına göre işletmeciler, işgücü sorunu, sulama suyu sorunu, kredi sorunu hastalık zararlı sorunu ve teknik bilgi sorunu olduğu görülmektedir. Aydoseli (2001)'e göre de yaşanan sorunlar, bitki materyalinin sağlanması ve üretim tekniklerindeki yetersizliktir. Son yıllarda, işletmecilerin teknik eleman çalıştırmalarındaki artış sonucu teknik konularla alakalı sorunların azaldığı söylenilebilir. Ancak çoğu işletmeci teknik eleman çalıştırsa da, çalıştırılan teknik eleman sayısının yetersizliği sonucu, fidanlıklardaki bitki kayıpları ve teknik sorunların varlığı yeteri oranda önlenememektedir.

Elde edilen veriler ışığında ortaya çıkan sonuçlara göre; işletmelerde belirlenen en önemli sorun danışman ve üretim alanına göre teknik eleman sayısındaki yetersizliktir. Özellikle üretim alanı büyük ölçekte olan işletmeler için teknik eleman sayısının daha fazla olması gerekmektedir. Bu durumun ortaya çıkardığı en büyük sorun ise maddi kayıplardır.

Yalova ilinde süs bitkisi üretim potansiyeli iklim koşullarından dolayı yüksek olduğundan üretim ve pazarlama açısından önemli konuma sahiptir. Ancak ortaya çıkan sonuçlara göre;

- ✓ Pazarlamada tanıtım eksikliğinin giderilmesi
- ✓ Denetim sıklığının artırılması
- ✓ İhracata önem verilmesi
- ✓ Türkiye'ye ve Yalova iline ait çeşitlerin geliştirilmesi
- ✓ Tarım İl Müdürlükleri'nin düzenlediği eğitimlere katılımın artırılması
- ✓ Çevre illerde düzenlenen fuarlarda yeterli reklamın yapılması
- ✓ İşletmecilerin geleneksel üretim yöntemlerinden vazgeçmesi
- ✓ İşletmelerde eğitimli personelin sayısının artırılması
- ✓ Üretim yapmak isteyen üreticinin danışmana kolay ulaşmasının sağlanması,
- ✓ Yalova ilinde Ziraat Fakültesi veya benzeri fakültelerin kurulması,
- ✓ Kentte bulunan Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nün üreticilere alanla ilgili verdiği eğitimlerin artırılması,
- ✓ Yıllık üretim planlamasının yapılması ile ilgili, işletmelere danışmanlık desteğinin verilmesi, Yalova ili dış mekan süs bitkileri sektörünün gelişmesi açısından yapılması gerekenlerdir.

Yalova ilinde organize süs bitkileri olan Garden A.Ş. 'nin kurulması süs bitkisi sektörü için önemli bir örnek teşkil etmektedir. Yalova ilinde süs bitkisi sektörünün kümelenmesine, kitlesel ve düzenli üretime katkıda bulunmaktadır. Süs bitkileri sektörüne tüketicinin ulaşılabilirliği yönünden de olumlu katkılar sağlamaktadır. Yalova ili çevre ilin ve birçok bölgenin bitki ihtiyacını karşılama potansiyeli olduğundan dolayı önemli bir pazar konumundadır. Bunun yanı sıra devlet politikasının (tohumculuk kanunu) süs bitkileri üreticilerini destekleme konusunda kolaylıklar sağlamıştır. Buradaki amaç sektörün gelişerek yaygınlaşmasını sağlamaktır.

6. KAYNAKLAR

- Akdağ, G., 1995. Dünden Bugüne Bahçe Kültürümüz. Sanat Dünyamız, YKM Bahçe Kültürü Sayısı, İstanbul.
- Akın, M., 2015. http://www.academia.edu/5382437/Ornekleme_yontemi (18.11.2015)
- Anonim, 2009. Resmi Gazete <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/05/20090515-14.htm> (22.12.2015).
- Anonim, 2011a. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Plant Peyzaj ve süs bitkiciliği dergisi, 1 (1), 22-25.
- Anonim,2011b.Resmi Gazete <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/01/20110112-2.htm> (23.12.2015).
- Anonim, 2012. Orta Anadolu Süs Bitkileri ve Mamulleri İhracatçıları Birliği. <http://www.susbitkileri.org.tr/tr/arastirma-raporlari/sus-bitkileri-sektor-raporu> (07.12.2015).
- Anonim, 2013. Türkiye İstatistik Kurumu <http://rapory.tuik.gov.tr/04-12-2015-23:46:28-20484262401123279269435565108.html> 2013 (04.12.2015).
- Anonim, 2014. Türkiye İstatistik Kurumu <http://rapory.tuik.gov.tr/04-12-2015-23:19:14-18341855362062746992808183482.html> 2014 (04.12.2015).
- Anonim, 2015. Yalova Valiliği <http://www.yalova.gov.tr/ilin-cografi-konumu-bitki-rtusu-ve-iklimi> (10.11.2015).
- Aslan, F., Kaya, L. K., Yılmaz, B., Atik, A., 2013. e-Journal of New World Sciences Academy, Malatya kent Halkının Dış Mekan Bitki Tercihlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma, ISSN:1306-3111. http://www.newwsa.com/download/gecici_makale_dosyalari/NWSA-6845-3067-5.pdf (11.09.2015).
- Ay S., 2009. Süs Bitkileri İhracatı, Sorunları ve Çözüm Önerileri: Yalova Ölçeğinde Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14 (3) , 423-443.
- Aydoseli, 2001. Yalova ve Çevresinde Süs Bitkileri Yetiştiriciliğinin Genel Yapısı Üretime İlişkin Sorunlar ve Çözüm Olanakları. (Yüksek Lisans Tezi), Tekirdağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Bağdatlıoğlu, O., 2015. Türktob, Türkiye Tohumcular Birliği Dergisi 14 (4), 24. <http://www.turktob.org.tr/dergi/dergi14/index.html#/0> (10.11.2015).
- Bozkurt, B.,Yalvaç K., Tanır, G.,Onay A., Eroğlu F., Aktuz C.N., 2006. Süs bitkileri ve doğal çiçek soğanları ithalat ve ihracat uygulamaları ile bakanlık politikaları. III. Ulusal Süs Bitkileri Kongresi. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, (8-10 Kasım),39-45. İzmir.
- Cansever, T., 1995, İstanbul'da Bahçe Kültürü. Sanat Dünyamız, YKM Bahçe Kültürü Sayısı, İstanbul.
- Çelik, A., Torun, E., Bobat, A., 2010. Süs Bitkilerine İlgi Gösteren Kişilerin Genel Profilin Belirlenmesi. IV. Süs Bitkileri Kongresi Bildiriler, 339-347, Mersin.
- Doğu Marmara Süs Bitkileri Raporu, Yalova Yatırım Destek Ofisi, 2013. http://www.investinyalova.gov.tr/PortalAdmin/Uploads/MarkaYalova/Media/D_M_S%C3%BCs%20Bitkileri%20Raporu%20-%20Murat%20%20C3%96ZKAN.pdf (17.02.2015).
- Gençer, 2014. Dünya'da ve Türkiye'de Kesme Çiçek Sektörü Pazarlama Organizasyonları ve Tüketici Eğilimleri. (Doktora Tezi), Namık Kemal Üniversitesi Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Tekirdağ.

- Karagüzel O., Korkut B., Ökan B., Çelikel G., ve Titiz Ç., 2010. Türkiye'de Süs Bitkileri Üretiminin Bugünkü durumu, Geliştirme Olanakları ve Hedefleri http://www.zmo.org.tr/resimler/ekler/e915db6326b6fb6_ek.pdf (16.12.2015).
- Kazaz, S., Erken, K., Karagüzel, Ö., Alp, Ş., Öztürk, M., Kaya, A. S., Gülbağ, F., Temel, M., Erken, S., Sara, Y. İ., Elçin, Z., Salman, A., Hocagil, M., 2015. Süs Bitkileri Üretiminde Değişimler ve Yeni Arayışlar. Türkiye Ziraat Mühendisliği VIII. Teknik Kongresi, 645, Ankara.
- Kızıloğlu R., Uzunöz M., Topal İ., 2012. Yalova İlinde Kesme Çiçek Yetiştiriciliğinin Üretim Maliyeti ve Karlılığı
- Kostak, S.; Gürsan, K.; Erken, K., Demir, S., Gülpinar, H.; Gürsan, Ö.; Larçin, S., 2000, Dış Mekan Süs Bitkileri Raporu. DPT VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Alt Komisyonu Raporu, Dpt.2645-Öik:653, 52, Ankara.
- Mullerand D. And M. Zeller, 2002, Land usedynamics in thecentralhighlands of Vietnam: a spatial model combiningvillagesurveydatawithsatelliteimageryinterpretation. AgricultureEconomy 27, 333– 354.
- Nemutlu, F.E., 2012. Çanakkale'de Dış Mekan Süs Bitkisi İşletmelerinin Değerlendirilmesi. Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, 13 (1), 72-83
- Onay, H. A., 2008. Türkiye'de Süs Bitkileri Sektörünün Üretim ve Yapısal Sorunları ve Öneriler. (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi. Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Özdemir, M. A., Bahadır, M., 2007. Türkiye'de Önemli Bir Seracılık Alanı: Yalova İli. Coğrafi Bilimler Dergisi, 5 (1), 17-36.
- Öztan, Y., 1998. Tasarım Bitkilerinin Peyzaj Mimarlığında Kullanımı ve Uygulama Önerileri. I. Ulusal Süs Bitkileri Kongresi, 12-18, Yalova
- Subaşı, O. S., Hocagil, M.M., Söğüt, Z., 2010. Dış Mekan Süs Bitkileri Sektöründe Swot/Sor Analizi İle Strateji Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma. IV. Süs Bitkileri Kongresi Bildiriler, 365-368, Mersin.
- Süsbir, 2015. <http://susbir.org.tr/sus-bitkileri-sektoru-64-hukümet-programında/> (24.12.2015).
- Temel, M., 2011. Yalova'da Süs Bitkileri İşletmelerinin Yapısı, Üretim Olanakları, Sorunları ve Çözüm Önerileri. (Yüksek Lisans Tezi), Namık Kemal Üniversitesi. Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Titiz S., Çakıroğlu N., Birişci Yıldırım T., Çakmak, 2000. S., Süs Bitkileri Üretim ve Ticaretindeki Gelişmeler www.zmo.org (12.12.2015).
- Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı, Bitkisel Üretim, 2014. http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/zel%20htisas%20Komisyonu%20Raporlar/Attachments/226/BitkiselUretim_%C3%B6ik.pdf (05.11.2015).
- Uzun, G., 1991, Ülkemizde Süs Bitkileri Fidancılığı ve Dış Satım Olanakları Üzerinde Yapılan Çalışmalar. Türkiye 1. Fidancılık Sempozyumu, T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, , 450-455, Ankara
- Yazgan, M. E., Korkut A. B., Barış, E., Erkal, S., Gürsan, K., Özyavuz, M., 2005. Süs Bitkileri Üretiminde Gelişmeler. Türkiye Ziraat Mühendisliği VI. Teknik Kongresi, 589-606, Ankara
- Yazıcı, K., 2015. Tokat İli Ekolojik Koşullarında Dış Mekan Süs Bitkileri Sektör Analizi ve Uygun Üretim Alanlarının CBS İle Belirlenmesi. (Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir.

- Yıldızcı, A. C., 2001, Kent Mobilyaları Kavramı ve İstanbul'daki Kent Mobilyalarının İrdelenmesi. I.Uluslar arası Kent Mobilyaları Sempozyumu. 9-11 Mayıs 2001, İstanbul.
- Yılmaz S., Zengin M., 2003. Erzurum Kent Halkının Süs Bitkilerine Olan Talebinin Belirlenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, A (1), ISSN: 1302-7085, 29-42.
- Zencirkıran, M., Seyidođlu, N., Atanur, G 2010. Bursa Kenti Peyzaj ve Süs Bitkileri Sektörünün Genel Durumu ve Dış Mekan Süs Bitkileri Kullanım Tercihleri. IV. Süs Bitkileri Kongresi Bildiriler, 359-364, Mersin.

7. EKLER

EK-1

YALOVA İLİNDE DIŞ MEKAN SÜS BİTKİLERİNİN MEVCUT DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sayın Yetkili;
Yapılan bu araştırma, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ danışmanlığında Ayşegül EROĞLU isimli Yüksek Lisans öğrencisi tarafından yürütülmektedir. Araştırmada, Yalova ilinde dış mekan süs bitkilerinin genel durumu, sorunları ve çözüm önerileri ortaya konulmak istenmektedir.
Anket yoluyla sizlerden elde edilecek bilgilerin değerlendirilmesinde gizlilik esasına göre hareket edilecektir.
Bu konuda gerekli yardım ve ilgiyi göstereceğinizi bekler, şimdiden teşekkür ederiz.

A. İŞLETME VE İŞLETMECİNİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI

1. Yaşınız:.....

2. Cinsiyetiniz:

( ) Erkek

( ) Kadın

3. Kaç yıldır fidancılık yapıyorsunuz?.....yıl

4. Eğitim durumunuz nedir?

( ) Okur-yazar değil

( ) Okur-yazar

( ) İlkokul

( ) Ortaokul

( ) Lise

( ) Yüksekokul

( ) Fakülte

( ) Master Doktora

5. Fidancılık yaptığınız arazi kaç dekadır?.....da

6. Fidancılık yaptığınız arazinin kullanım durumu nedir?

( ) Mülk arazi (kendi) : %.....

( ) Kiralanan arazi : %.....

7. Fidancılıktan elde ettiğiniz yıllık ortalama gelir ne kadar?.....TL/yıl

8. Tarım sigortanız var mı?

( ) Evet

( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise;

- Kaç yıldır yaptırıyorsunuz?.....yıl

- Ne amaçla yaptırıyorsunuz?

( ) Kuraklık

( ) Dolu

( ) Don

( ) Yangın

( ) .....

- Şimdiye kadar herhangi bir zarar meydana geldi mi?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise; hangi zararlar oldu?

( ) Dolu ( ) Don ( ) .....

9. P.Mimarı/ mühendis çalıştırıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise;

- Kaç Mühendis çalıştırıyorsunuz?.....adet

10. Mimar/Mühendis dışında, işletmede çalışan kişi durumu nedir?

a) Daimi işçi :.....adet

b) Geçici işçi :.....adet

c) Danışman :.....adet

d) Müdür :.....adet

e) Diğer idari personel:.....adet

11. Üretim esnasında Tarım/Orman İl Müdürlüklerinden teknik olarak faydalananıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise, ne şekilde?

( ) Çeşit tespiti ( ) Aşılama ( ) Çoğaltma ( ) Bakım işleri

( ) Hastalık mücadelesi ( ) Zararlı mücadelesi

( ) .....

- Cevabınız HAYIR ise, nedeni?

( ) P. Mimarı/Z.Mühendisi çalıştırıyor ( ) Teknik bilgimiz yeterli/daha iyi

( ) İşletmemiz küçük ölçekli ( ) .....

12. Şimdiye kadar, fidancılıkla ilgili herhangi bir kursa katıldınız mı?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise;

- Ne zaman katıldınız?.....

- Hangi ilde katıldınız?.....

- Kim düzenlemişti?

( ) Orman/Tarım İl Müdürlüğü ( ) Özel Firmalar ( ) Üniversite

( ) .....

- Ne ile ilgiliydi?

( ) Çeşit tespiti ( ) Aşılama ( ) Çoğaltma

( ) Bakım işleri ( ) Hastalık mücadelesi

( ) Zararlı mücadelesi ( ) .....

- Herhangi bir sertifika aldınız mı?

( ) Evet ( ) Hayır

13. Fidanlığınızda;

a) Cam örtü var mı? ( ) Evet ( ) Hayır

b) Plastik örtü var mı? ( ) Evet ( ) Hayır

B. ÜRETİM VE PAZARLAMA İLE İLGİLİ SORULAR

1. Fidanlığı kurmadan önce ne kadar fidan üreteceğinizi planladınız mı?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise, ne kadar?.....adet/yıl

2. Her yıl ne kadar fidan üreteceğinizi planlıyor musunuz? ( ) Evet ( ) Hayır

3. En fazla hangi dış mekan süs bitkilerini üretiyorsunuz?

( ) ..... ( ) ..... ( ) ..... ( ) .....
( ) ..... ( ) ..... ( ) ..... ( ) .....

4. Her yıl ne kadar fidan yetiştireceğine karar verirken etkili olan faktörler nelerdir?

( ) Finansman durumu ( ) Arazi durumu ( ) Anaç durumu
( ) İşgücü durumu ( ) Piyasa talebi durumu ( ) Tarımsal destek durumu
( ) .....

5. Dış mekan süs bitkisi üretimine sizi kim teşvik etti?

( ) Tv programı
( ) Broşürler
( ) Tarım/orman il/ ilçe müdürlükleri
( ) Arkışlarınız
( ) Akrabalarınız
( ) .....

6. Üretim amaçlı tohumların muhafazasını ne şekilde yapıyorsunuz?

( ) Adi (doğal) şartlarda ( ) Soğukta kuru muhafaza
( ) Soğukta nemli muhafaza ( ) .....

7. Tohumlarda çimlenmeyi uyarıcı ön işlemler yapıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise; hangi ön işlemleri yapıyorsunuz?

( ) Mekanik yöntemler (tohumlar kırılabilir veya zımparalanır gibi...)
( ) Kimyasal yöntemler (Asit ve kaleviler kullanıyorum. Hidroklorik asit HCL, Sülfirik asit H₂SO₄, Potasyum hidroksit KOH gibi)
( ) Suda ıslatma
( ) Katlama (Soğuk ve nemli ortamda muhafaza)
( ) Tohumları çatlatma
( ) .....

8. Tohumu ne zaman ekiyorsunuz?

( ) İlkbaharda ( ) Sonbaharda ( ) .....

9. Ektiğiniz tohumlar hangi türlerdir?

( ) ..... ( ) ..... ( ) ..... ( ) .....
( ) ..... ( ) ..... ( ) .....

10. Tohumları nereye ekiyorsunuz?

( ) Tohum tavalara ( ) parsellere
( ) .....

11. Tohumları nasıl ekiyorsunuz?

( ) El ile ( ) Makine ile

12. Tohumlara canlılık testi yaptırıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise, hangi testi uyguluyorsunuz?

( ) Tetrazolium testi ( ) Çıplak embriyo testi ( ) .....

13. Üretim tekniği ile ilgili sorunlardan en çok hangisiyle karşılaşıyorsunuz?

( ) Anaç temini ( ) Kalem temini ( ) İlaçlı mücadele
( ) Sulama ( ) Bakım vb. ( ) Aşının tutmaması
( ) İşgücü yetersizliği ( ) Teknik bilgi eksikliği ( ) .....

14. Sulama suyu bulmada probleminiz var mı?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise, nedeni nedir?

( ) Sulama kanalı yok ( ) Arazide artezyen kuyusu yok
( ) Sulama kanalı uzak ( ) Sulama kanalındaki su yetersiz
( ) Su ücretleri çok yüksek ( ) .....

15. Ne tür sulama yapıyorsunuz?

( ) Damla sulama ( ) Salma sulama ( ) Yağmurlama ( ) .....

16. Uyguladığımız gübre çeşidinde ve miktarına nasıl karar veriyorsunuz?

( ) Kendi tecrübesi ( ) Komşu arkadaş tavsiyesi
( ) Toprak analiz sonucu ( ) Gübre fiyatı
( ) Toprağın verimi ( ) Tarımsal yayın araçları
( ) Tarım uzmanının tavsiyesi ( ) Satıcının tavsiyesi
( ) Sermaye nakit durumu ( ) .....

17. Fidanlıkta ne gibi hastalıklar görülüyor?

( ) Yaprak Delen ( ) Ateş yanıklığı ( ) karaleke
( ) Kök çürüklüğü ( ) Külleme ( ) Yaprak leke hastalığı
( ) .....

18. Fidanlıkta ne gibi zararlılar görülüyor?

( ) Yaprak bitleri ( ) Kırmızı örümcek ( ) Fidan dip kurtları
( ) Pamuklu bitler ( ) .....

19. Uyguladığımız ilaç çeşidine ve miktarına nasıl karar veriyorsunuz?

( ) Kendi tecrübesi ( ) Komşu arkadaş tavsiyesi
( ) Gübre fiyatı ( ) Toprağın verimi
( ) Toprak analiz sonucu ( ) Tarımsal yayın araçları
( ) Tarım uzmanının tavsiyesi ( ) Satıcının tavsiyesi
( ) Sermaye nakit durumu

20. İlaç satın aldığımız kişi ya da kuruluştan ilaç kullanımı hakkında bilgi alıyor musunuz?

( ) Her zaman onlardan bilgi alıyorum ( ) Mecbur kalırsam danışıyorum
( ) Hayır kendi tecrübem yeterli ( ) .....

21. Fidanlığınızda kayıplar oluyor / oldu mu?

Evet Hayır

- Cevabınız EVET ise, fidanlıktaki kayıplar en çok hangi aşamada oluyor?

Tohumların çimlenmesi Anaçların aşı parsellerine dikilmesi
 Aşı tutma aşamasında Sökümde
 .....

22. Fidanlarınızı nakil sırasında ambalajlıyor musunuz?

Evet Hayır

- Cevabınız EVET ise, ne tür ambalaj kullanıyorsunuz?

Yarı ambalaj Tam ambalaj Açık taşıma
 .....

23. Fidanlarınızı ne şekilde pazarlıyorsunuz?

Fidanlıkta Pazar yerinde İhale yoluyla
 .....

24. Fidanlarınızın pazarlama şekli nasıldır?

Toptan Perakende satış

25. Fidanlarınızın satış şekli nasıldır?

Peşin Vadeli Karışık

26. Fidanlarınız etiketleniyor mu?

Evet Hayır

- Cevabınız EVET ise, etikette hangi bilgiler bulunuyor?

Etiket düzenleyen sertifikasyon kuruluşunun adı ve logosu
 Üretim partisinin numarası
 Üretim yılı
 Tür adı
 Çeşit adı
 Fidan ve üretim materyalinin sınıfı
 Üretici firmanın adı ve adresi
 Anaç ismi
 "VİRÜSTEN ARI'dir" ibaresi

27. Hangi şehir veya bölgelere fidan satıyorsunuz?.

.....

28. İhracatçılara fidan satıyor musunuz?

Evet Hayır

29. Pazar bulmada zorlanıyor musunuz?

Evet Hayır

30. Fidan fiyatları nasıl belirleniyor?

Maliyetine göre biz belirliyoruz Piyasa şartları belirliyor
 Satıcı-alıcı anlaşmasına göre belirleniyor İhale şartları belirliyor
 .....

31. 2014 yılı fidan fiyatlarından memnun musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

32. 2014 yılında fidanlarınızın tamamını satabildiniz mi?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız HAYIR ise, ne kadarını satabildiğiniz? %.....

33. Pazarlama konusunda yardım alıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise nereden veya kimden yardım alıyorsunuz?

( ) Diğer üreticiler ( ) Aracılar ( ) İhracatçılar
( ) Tarım Teşkilatı ( ) Üniversite ( ) .....

34. Devletten herhangi bir kredi desteği ve girdi desteği alıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız EVET ise ne zaman ve ne kadar kredi aldınız?.

.....

35. Fidan üretiminde yetkili kurumlarca nasıl bir denetim yapılıyor?

( ) ..... ( ) ..... ( ) .....
( ) ..... ( ) ..... ( ) .....

36. Fidanlık ne sıklıkta kontrol ediliyor?

( ) Haftada birden fazla ( ) İki haftada bir kez ( ) Ayda bir kez
( ) Üç ayda bir kez ( ) 6 ayda bir kez ( ) Yılda bir kez
( ) ..... ( ) Hiç

37. Denetimlerden memnun musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

- Cevabınız HAYIR ise, bunun nedeni nedir?

( ) Denetimler çok sık yapılıyor
( ) Denetimlerde gerekli olmayan evraklar isteniyor
( ) Denetimler sonucunda uyarı yapılmadan maddi cezalar kesiliyor
( ) Yönetmeliklerdeki değişiklikler bizlere bildirilmiyor
( ) .....

38. Yeni çıkan fidancılık yönetmeliğini okudunuz mu?

( ) Evet ( ) Hayır

39. Yeni çıkan fidancılık yönetmeliğinden memnun musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

40. Sizce, fidancılıkta yaşanan en büyük problem nedir?

( ) Üretim ( ) Bakım ( ) Pazarlama
( ) Teknik bilgi ( ) Eleman bulamama ( ) İklim şartları
( ) Toprak şartları ( ) Hastalık ve zararlılar ( ) .....

8. ÖZGEÇMİŞ

İsim : Ayşegül
Soyad : EROĞLU
Doğum Yeri : Tokat
E posta : aysegul.eroglu@hotmail.com

EĞİTİM DURUMU

1994-2001 : Vakıfbank Namık Kemal İlköğretim Okulu
2001-2004 : Tokat Gazi Osman Paşa Lisesi
2005-2007 :Gaziosmanpaşa Üniversitesi Harita-Kadastro Bölümü,
Tokat
2009-2013 :Gaziosmanpaşa Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü,
Tokat